

stre cōstitutionis ⁊ indulti infringere/vel ei ausu temerario cō-
traire. Si quis autē hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē oī-
potentis dei/ac beatorū Petri ⁊ Pauli ap̄torum ei⁹ se nouerit
incurfurū. Datū Rome apud sanctū Petrū/Anno incarni dñi
ce **Ab. cccc. lxxij. iij. kl. Julij. Pōtificatus n̄ri Anno quinto.**

Confirmationē Clemētine a domino Pio papa. ij. vide an-
te Clemens papa. iij.

Confirmationē Benedictine a domino Pio papa. ij. vide
ante Benedictus papa. xij.

Priuilegi dñi Sixti pape. iij.

Omnes ordinis p̄sone cuiuslibet sex-
us ⁊ cōditionis/ac etiā donati/ familiares
iconomi/ ⁊ pcuratores possūt in mortis
articulo/ cū salutarī penitētia absolui ab
omnib⁹ ⁊ singulis excōis/suspēn/ ⁊ inter-
dicti/ ⁊ alijs sentētijs censuris et penis ec-
clesiasticis. Necnō ab oībus criminib⁹/
excessib⁹/delictis/ ⁊ peccatis quibuscūq;
etiā sancte sedi reseruatīs/ plenariā abso-
lutionē ⁊ remissionē/ac sanctissimū iubi-
leū/ siue omnes indulgētias quas tēpo-
re iubilei Rome existentes visitantes ec-
clesias ad hoc depuratas cōsequunt̄ reci-
pere **E**t q̄ si mors inde nō sequat̄ poterit
hec gratia seu indulgētia totiens quoties

neceſſe fuerit reiterari/cum certis alijs cō
ditionibus infra declaratis.

Sertus Epus seruus seruorum dei.
Dilectis filijs vniuerſis ab-
batibus / abbatiffis / prioribus / monachis /
militibus / monialibus / nouicijs / conuerſis
donatis / familiaribus / cōtinuis comenſali-
bus / iconomis / procuratoribus / ⁊ alijs pſo-
nis vtriuſq; ſexus cifterciē ordinis pſenti-

bus ⁊ futuris. **S**alutem ⁊ apoſtolicā benedictionē. **S**acroſanc-
te religionis veſtre puritas / vite ſancrimonia / ſeruoz deuotio-
nis / ac in dominici agricultura labor aſſiduus / quibus ad ſu-
pernū brauiū feliciter cōprehendendū / ceteriſq; fidelib⁹ impe-
trandū / totis inſudatis viribus / nos puocant vt antiqui ho-
ſtis iacula quibus vos ceteroſq; ſpiritualis vite ſectatores im-
petere atq; impedire nititur / ſcuto noſtre ptectionis tanto pro-
pellamus diligentius quanto de veſtri profectus frustratione
ſi forte qđ abſit callidi hoſtis decepti verſutijs inuanū curre-
tis / amplius doleremus / hinc eſt qđ nos ſaluti animarū veſtra-
rum conſulere cupientes / dilecti filij **H**ymberti abbatis **C**iſter-
cij deuotis ſupplicationibus inclinati / vt pfeſſor idoneus de or-
dine veſtro quē quilibet veſtrum ad hoc duxerit eligendum cō-
feſſionibus veſtris diligenter auditis / ab omnibus ⁊ ſingulis
excōmunicationis / ſuſpenſionis / ⁊ interditi / aliſq; eccleſiaſti-
cis ſentētijs / cenſuris ⁊ penis / a iure vel ab homine quomodo
libet latis / quib⁹ quomōlibet ligati fueritis ſeu alter veſtrum
ligatus fuerit / necnō pro cōmiſſis per vos ⁊ quēlibet veſtrum
criminibus / exceſſibus / delictis / ⁊ peccatis quibuſcūq; / quan-
tumcūq; enormib⁹ / etiā ſi talia fuerint propter que ſedes apo-
ſtolica merito foret cōſulenda / ſemel in mortis articulo / debi-
tam vobis ⁊ cuiilibet veſtrū abſolutionem impendere / ac peni-

tentiam salutarem iniungere/ necnon omnium peccatorum vestrorum de quibus corde contriti et ore confessi fueritis plenariam remissionem/ necnon sanctissimum iubileum/ siue omnes et singulas indulgentias/ ac plenariam omnium peccatorum vestrorum remissionem/ per nos et predecessores nostros Romanos pontifices christifidelibus personaliter anno iubei Romam venientibus/ et ecclesias ad hoc statutas et deputatas vere contriti et confessi visitantibus quouismodo concessas/ et quas consequuntur ac consequi possunt/ ac si personaliter veniretis/ et easdem ecclesias per tempus ad hoc statutum visitaretis. ac omnia et singula per nos et predecessores nostros pro iubileo/ siue indulgentiis et remissionibus huiusmodi consequendis ordinata adimpleretis/ consequeremini/ et haberetis/ seu consequi et habere possitis/ vobis in sinceritate fidei/ unitate sancte Romane ecclesie/ ac obedientia et deuotione nostra ac successorum nostrorum Romanorum pontificum canonice intrantium persistentibus auctoritate apostolica concedere valeat/ ita tamen quod si vobis vel alteri vestrum in aliqua infirmitate graui remissio et iubileum siue indulgentia huiusmodi concedantur/ et mors inde non sequatur nihilominus absoluti maneatis/ et quilibet vestrum maneat/ vt prefertur/ ac plenaria remissio et iubileum seu indulgentie huiusmodi in vero mortis articulo iterum impendi possint/ et vobis ac vestrum cuiuslibet/ ac si alia non precessisset suffragari/ deuotioni vestre tenore presentium indulgemus. Sic tamen quod idem confessor de his de quibus fuerit alteri satisfactio impedienda eam vobis et alteri vestrum ad quem spectabit per vos et dictum alterum vestrum si superuixeritis aut superuixerit/ vel per alios si forte tunc transueritis aut transuerit faciendam iniungat/ quam vos seu dictus alter vestrum aut illi facere teneamini vt prefertur. Et ne quod absit propter huiusmodi gratiam proliuiores reddamini/ ad illicita impofterum committenda/ volumus quod si ex confidentia remissionis huiusmodi aliqua forte alter vestrum committeret/ quo ad illa predicta

remissio/ et iubilium siue indulgentie huiusmodi illi nullatenus
 suffragentur/ presentibus perpetuis futuris temporibus duratu-
 ris. Nulli ergo oino hominum liceat hanc paginam nostre conces-
 sionis et voluntatis infringere/ vel ei ausu temerario contraire.
 Si quis autem hoc attemptare presumpserit/ indignationem omni-
 potentis dei/ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se no-
 uerit incursum. Datum Rome apud sanctum Petrum/ Anno
 incarnationis dominice M. cccc. lxxv. Idus Decembris. Ponti-
 ficatus nostri Anno quinto.

Quod in fauorem capituli generalis omnes
 persone ordinis/ necnon donati/ seruito-
 res/ continui comensales/ procuratores/ et
 nuncij ad dictum capitulum accedentes/
 quolibet anno tunc et infra viginti dies se-
 quentes ab omnibus et singulis excommu-
 nicationis/ suspensionis et interdicti/ ali-
 isque ecclesiasticis censuris/ necnon ab om-
 nibus peccatis/ delictis/ criminibus/ ex-
 cessibus et casibus/ etiam sancte sedi refer-
 uatis absolui/ et super irregularitate dispen-
 sari possint/ et habere plenariam omnium
 peccatorum suorum remissionem et iubi-
 leum. etc.

Philippus

Miseratione diuina **Epus** Portuensis sacrosancte Romane ecclesie cardinalis. **U**niversis et singulis presentes litteras siue presens publicum transcriptum instrumentum inspecturis/visuris/lecturis/parter et audituris. **S**alutem in domino et presentibus fidem indubiam adhibere. **Q**uia ratio exigit et equitas persuadet veritati testimonium prebere. **I**dcirco ad universitatis vestre et cuiuslibet vestrum noticiam deducimus/et deduci volumus per presentes que supplicationem originale manu sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Sixti diuina providentia pape iiii. in reuerendissimorum et reuerendorum in christo patrum et dominorum/dnorum **G**uillielmi **O**stienensis **B**errardi **S**abiniensis eporum/**P**hiliberti tituli sancte lucie in Silice presbiteri/miseratione diuina sacrosancte Romane ecclesie cardinalium/**P**etri **E**rasmonensis/ac bone memorie **H**ymberti quondam cistercij et **J**ohannis monasterij beate **M**arie de **B**alerna **L**istercij ordinis/**B**isuntinensis et **B**abilonensis diocesum abbatium/ac nostra presentia/signata/vna cum clausulis et eius signatura nobis presentata recepimus huiusmodi sub tenore. **B**eatissime pater licet sacer ordo cistercij in summa puritatis et deuotionis perfectione fundatus tandem in vite sanctimonia et per vniuersa orbis climata ad edificationem ecclesie militantis/cum odore virtutum/eximio religionis decore eminenter flourerit et resplenderit/quadam iuxta premeas sanctorum patrum institutiones abbates et persone regulares ipsius ordinis ex diuersis regnis/principijs et alijs mundi partibus/singulis annis diligenter ad capituli generalis celebrationem et frequentationem accedere/et secundum ipsius statuta regularia vite cursum componere/vitiisque et defectus contingentes reprimere/et emendare poterunt/tamen ab aliquibus annis citra propter guerrarum turbines/distancias locorum/comendas de diuersis monasterijs eiusdem ordinis factas/aliiorumque sinistorum euentuum multiplices anfractus dicti abbates et persone regulares eiusdem ordinis paruo numero

tunc impendere possit et valeat licentia et facultatem concedere et indulgere. Et insuper quod transumptum presentis supplicationis manu alicuius notarii publici signatum et sigillo alicuius prelati ecclesiastici sigillatum valeat et eisdem suffragetur ac si presens supplicatio apud quolibet eorum existeret decernere et declarare dignemini de gratia speciali constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque fiat ut petitur. §. Et de absolutione ab omnibus etiam reservatis casibus et censuris. Et de plenaria remissione omnium peccatorum. Et de dispensatione super irregularitate quouis modo contracta. Et semel dumtaxat singulis annis pro presentibus et futuris abbatibus/prioribus/monachis/nouicijs/conveneris/donatis/seruitoribus/comensalibus/procursoribus/nuncijs et alijs eiusdem ordinis personis quibuscumque que dicto generali capitulo interfuerint. Et quod huiusmodi facultas duret perpetuo. Et quod de presentibus sub sigillo alicuius prelati ecclesiastici et signo notarii publici possit fieri transumptum cui fides adhibeatur. Et quod presentis supplicationis sola signatura sufficiat absque aliarum litterarum apostolicarum desuper confectioe. Fiat. §. Quaequid supplicatione sic pro nos recepta visa et diligenter inspecta fuimus pro parte reuerendorum patrum dominorum Johannis abbatis monasterij sancti Bernardi Valentinensis in Romana curia ipsius ordinis cisterciensis procuratoris generalis ac Johannis abbatis monasterij beate Marie de Balerna prefati debita cum instantia requisiti quatenus supplicationem ipsam originale que per diuersa loca ad singulorum vota commode deferri non potest in forma auctentica transumi et exemplari ac in publicam transumpti formam redigi mandare dignaremur. Nos igitur Philippus cardinalis prefatus attendens requisitionem huiusmodi fore iustam et consonam rationi supplicationem predictam per notarium publicum infra scriptum transumi et exemplari ac in publicam transumpti formam redigi mandauimus decernentes quod huiusmodi transumpto tanta fides adhibeatur vbique locorum quanta dicte supplicationi originali daretur et adhiberetur si in medium produceretur. In quorum omnium et singulorum fidem et

testimoniū pmissorum p̄sentes litteras siue p̄sentes publicam
 instrumētū exinde fieri et p̄ notariū publicū infra scriptum sub-
 scribi et publicari mandauimus / sigillisq; nostri iussimus et feci-
 mus appensione muniri. Datū et actum in Rome in domib; resi-
 dentie nostre sub anno a Natiuitate dñi M. cccc. lxxvj. Indi-
 ctione nona / die vero Mercurij. iij. Mensis Aprilis. Pontifi-
 catus p̄fati sanctissimi dñi nostri dñi Sixti pape. iij. Anno qn-
 to. Presentib; ibidem reuerendis in christo patrib; et dñis / do-
 minis Anthonio Maria Limesi / et Baptista Quintemilliesi
 ep̄is / ac venerabili viro dño Petro de Plaza p̄bro canonico
 Parmesi testib; ad p̄missa vocatis specialiter et rogat;. Et ego
 Franciscus beliardus canonic; Parmesi publicus ap̄lica atq;
 imp̄riali auctoritatib; notarius / q; p̄inserte supplicationis co-
 piam vna cū originali supplicatione collationaui / et illā cōcorda-
 re feci / ac p̄sentis trāsumpti petitiōi et decreto / omnibusq; alijs
 et singulis dñi sic vt p̄mittitur p̄ reuerendissimū in christo patrē
 et dominū dñm Philippū ep̄m et cardinalē p̄fatū / et corā eo age-
 rentur / dicerentur et fierent / vna cū p̄nominatis testibus p̄sens
 interfui / eaq; oia et singula sic fieri vidi / et audiui. Idcirco hoc p̄-
 sens publicum instrumentū manu alterius / me alijs occupato
 negocijs / fideliter scriptū exinde cōfeci / subscripsi / et publicauī /
 cū appositione nominis et signi mei cōsueti / vna cū p̄fati reuerē-
 tissimi dñi cardinalis sigilli appensione rogatus et requisitus in
 fidem et testimoniū omniū et singulor; p̄missorum.

Dominus Sixtus papa. iij. declarat qd
 nō obsta[n] plenaria absolute facta vir-
 tute indulgentiarū per cū concessarū exi-
 stentibus in capitulo generali / tamen p̄-
 fessi ordinis tenētur quolibet anno cōfi-
 teri pp̄rio abbati de omnibus sin ordi-
 nis instituta.

Iustus Ep̄s seruus seruorum dei.
 Ad futurā rei memoriā. **L**icet Romanus pontifex p̄ christifidelium/ p̄
 sertim sub suaui religionis iugo altissimo fa-
 mulantium animarū desiderata salute grati-
 as interdū cōcedat. **N**ō tamē intendit pp̄-
 terea salubria statuta et ordinationes ex qui-
 bus inferiores suis superiorib⁹ p̄ obedienti-

am iungunt/ eorūq; salus puenit animarū quolibet remoue-
 ne ea que p̄ salute ipsa pcuranda fauorabiliter emanarunt/ rē-
 dere videant ad noxā/ **E**nde pontifex ipse sup̄ his p̄ sue decla-
 rationis ministeriū remedia adhibet oportuna/ put cognoscit
 in dño salubriter expedire. **D**udum siquidē omnib⁹ et singulis
 abbatib⁹/ priorib⁹/ monachis/ nouicijs/ cōuersis/ donatis/ ser-
 uitoribus/ cōtinuis cōmensalibus/ pcuratorib⁹/ nūcijs/ et alijs
 cisterciē ordinis psonis tunc p̄sentibus et futuris qui p̄petuis
 futuris tēporibus eiusdē ordinis generali capitulo interessent/
 vt cōfessor idoneus de dicto ordine/ cui secundū dicti ordinis
 instituta ex ppriorū abbatum ordinatione alias cōfiterentur/
 et quē tunc vel infra viginti dies immediate sequētes ad hoc q̄
 liber ipsorū duceret eligendū/ eos et eorū quēlibet ab omnib⁹
 et singulis excōicationis/ suspensōis/ et interditi/ alijsq; ecclesi-
 asticis sententijs/ censuris/ et penis/ a iure vel ab hoīe quauis oc-
 casione vel causa/ latis/ inflictijs/ et pmulgatis/ ac ferendis/ p̄-
 mulgandis et infligendis/ alijsq; eorū peccatis/ delictis/ crimi-
 nibus/ et excessibus quibuscūq; quātūcūq; enormibus/ etiam
 si talia forent p̄pter que sedes ap̄lica foret merito cōsulenda/
 annis singulis quotiēs dicto generali capitulo interessent/ se-
 mel dūtaxat debitā absolutionē impendere/ et penitentiā salu-
 tarē iniungere/ necnō sup̄ irregularitate quouismodo et quali-
 tercūq; cōtracta et cōtrahenda cum eis et eorum quolibet dispē-
 sare/ necnō plenariā remissionē et absolutionē omnium et singulo-
 rum peccatorū suorum eis impendere possent et valerent/ licen-
 tiā et facultatē cōcessimus/ put in quadam supplicatione manu
 nostra signata/ cuius solā signaturā absq; litterarū ap̄licarū de

super expeditione valere volumus plenius continetur. **C**um autem sicut accepimus in statutis et consuetudinibus dicti ordinis prouide et salubriter ordinatis inter alia caueatur expressse quod vniuersi dicti ordinis professores semel in anno de omnibus peccatis suis quorum memoriam habuerint ab vltima confessione facta suis prelati/aut per illos ad hoc deputatis/debeant confiteri. **E**t sicut exhibita nobis nuper per parte dilecti filii **J**ohannis abbatis monasterii cisterciensis **B**abilonensis diocesis petitio pertinebat quod plures dicti ordinis monachi licentia et facultate predictis abutentes/et illam minus sano intellectu interpretantes/sub confidentia dicte confessionis nostre/electis per eos confessoribus peccata sua proprio prelato aut per eum ad hoc per tempore deputato ab vltima confessione sibi facta iuxta formam statutorum et consuetudinum predictorum per sanctos ipsius ordinis patres institutorum/et per sedem predictam confirmatorum/ac ab ipsius ordinis primeua institutione usque nunc incocuisse obseruatorum confiteri non curent/in statutorum eorundem vilipendium ipsorumque monachorum periculum animarum/pro parte prefati **J**ohannis abbatis nobis fuit humiliter supplicatum/ut super hoc oportune prouideretur de benignitate apostolica dignaremur. **N**os igitur huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate apostolica tenore presentium decernimus et declaramus per confessionem nostram predictam eisdem statutis nullatenus derogare voluisse/vel derogatum fuisse aut esse/sed illa in omnibus obseruari debuisse et debere/prefatosque monachos ad confitendum semel anno quolibet omnia peccata sua ab vltima confessione illorum prelati facta iuxta formam dictorum statutorum in omnibus et per omnia perinde astrictos fuisse/et fore/ac si concessio predicta a nobis non emanasset. **N**ulla tamen alias in suo robore permansura. **N**on obstantibus premissis/ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque. **N**ulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis et declarationis infringere/vel ei ausu temerario contraire. **S**i quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei et beatorum **P**etri et **P**auli apostolorum eius se noverit incursurum. **D**atum **R**ome apud sanctum **P**etrum. **A**nno incar-

nationis dominice **AD**.cccc.lxxxj.vj.kl. Julij. Pontificatus
nostri Anno decimo.

Eiisdē. Declaratio q̄ per generalē reuo-
cationē indulgentiarū per eum factā ipse
non intendit derogare indulgentiis or-
dini concessis in forma prebysyteris sub
annulo piscatoris.

Sixtus Papa Quartus

D

iversis

Et singulis abbatib⁹/
prioribus/ monachis/
donatis/ & cōuersis ordinis cisterciēsi.

Salu-
tem & apostolicā benedictionē. Concessim⁹
alias vobis & singulis vestrum ad generale
capitulū vestri ordinis accedentib⁹ faculta-
tem eligendi confessorē sub certis modo et
forma put in alijs nostris desuper cōfectis

litteris plenius continetur. Cum autē omnes huiusmodi fa-
cultates reuocate per nos fuerint humiliter nobis de oportu-
no cōfirmationis remedio supplicari curastis. Nos huiusmodi
supplicationibus inclinati tenore presentū facultatem huius-
modi de eligendo confessore vobis cōcessam iuxta tenorem ea-
rundē litterarū cōfirmantes & approbantes eam in suo pristi-
no robore & vigore esse ac persistere decernimus & declaramus
perinde ac si reuocatio nostra huiusmodi quo ad illā nullate-
nus emanasset/ dicta reuocatione/ ceterisq; in contrariū faciē-
tibus non obstantibus quibuscūq;. Datum Rome aq̄d san-
ctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesimatertia Julij.
Millesimo quadringentesimo octuagesimoprimo. Pontifi-
catus nostri Anno decimo. **P. Crifus.**

Eiusdem. **Q**uod pro quietatione et serenitate
 scrupulorum multarum conscientiarum super esu
 carniū extra cōia infirmioria ordinis/ex
 quo maior pars ordinis statutū benedi-
 cti. xij. nō observabat/nec velle scruari vi-
 debatur/dat pontifex capitulo generali et
 dño abbati cistercij plenariā prātem sup
 his disponendi/ statuēdi/ et dispensandi
 absq; cuiuscūq; pene incurfu/ aut scrupu-
 lo conscientie

Iustus Epus servus servorum dei.
 Ad perpetuam rei memoriam **E**x
 supne dispositionis arbitrio/Romanus pō
 tifex in supma ecclesie militatis statione lo-
 catus/circa statū ecclesiasticarū psonarū p-
 se tim sacre religioni deditarū cōtinuo solli-
 citus/ad ea p que humane fragilitati succur-

ritur/et ipsarū psonarū saluti et oportunitatib⁹ cōsultitur opero-
 sis studijs et remedijs intendit/ac his que ppter ea pcessisse cō-
 perit/ne in recidive cōtentionis scrupulū relabant aplici muni-
 minis adūcit similitatē. **Q**uod siquidē felicitis recordatiōis **B**e-
 nedictus papa. xij. pdecessor noster p quasdam suas litteras in-
 ter alia inhibuit ne abbates et monachi cisterciens ordinis extra
 monasteria seu loca pventualia eiusdē ordinis/ac etiā ipsi mo-
 nachi infra monasteria seu loca hñdi/aut in cameris et extra in-
 firmioria cōmune/carnes vel pulmenta cum carnib⁹ decocta
 vel cōdita comedere presumerent/cōtra observantiā dicti ordi-
 nis diuti⁹ observatam. **M**onachus autē aut cōuersus qui hu-
 iusmo di inhibitionis trāsgressor esset trib⁹ diebus p qualibet.

carniū vel pulmentorū huiusmodi comestione ieiunare in pa-
 ne ⁊ aqua teneretur ⁊ q̄ nihilomin⁹ quolibet ipsorum dierū in
 capitulo regularē accipere disciplinā. **S**ed abbas inhibitionis
 huiusmodi transgressor/nō ad disciplinā ipsam/sed ad ieiunia
 ipsa teneretur. **E**t si scienter hoc omitteret negligēter facere ob-
 seruari/etiā ex negligentia teneretur ad ieiunia p̄libata que q̄-
 dem pene nulli remitti valerent/nec sup eis vel ipsarum parte
 aliqua cū aliquo dispensari/qđ si aliqui sup esu carniū vel pul-
 mentorū predictorū sepe inuenti essent delinquētes/seu esū
 ipsum cōtra ordinationē huiusmodi frequētares/ac p̄ abba-
 tes pprios q̄ a talib⁹ abstineant canonicē moniti non desiste-
 rent/essent post monitiōnē huiusmodi p̄ bienniū eoipso inha-
 biles ad quecūq; officia ⁊ administrationes in eodē ordine ob-
 tinenda/obtinētes vero illa remouerent/si abbatibus eorū vi-
 sum foret ab obtentis/qđq; nullus monachus vel cōuersus di-
 cti ordinis cuiuscūq; conditionis existeret/etiā si officiū habe-
 ret/nisi egritudine graui vel debilitate detentus foret/carnes
 de cetero in cameris infirmitorij comedere p̄sumerent/sed om-
 nes comederent in cōmuni infirmitorio deputato/nec carnes
 pararent vel decoquerent alibi q̄ in infirmitorio cōi/seu in co-
 quina eidē infirmitorio deputata/vel in posterū deputāda/ni-
 si abbas ex aliq̄ causa rationabili alibi decoqui vel parari mā-
 daret easdem/vel in eius absentia ille cui dictus abbas com-
 mitteret vices suas. **U**bicunq; autē pro alijs q̄ p̄ infirmis vel
 debilibus parate essent per infirmariū inter comedentes in in-
 firmitorio diuiderent/abbatibus vero benemeritis qui cessa-
 rent/vel cederent spontanea voluntate locus ⁊ esus carniū p̄
 abbatē propriū scđm sue discretionis arbitriū concedere/et
 quilibet abbas dicti ordinis ex indulgentia posset interdū ali-
 quos fratrū put necessitas postularet aduocare/ipsosq; secum
 in camera sua melius ⁊ plenius exhibere. **A**bbates autem ac
 alie notabiles p̄sone ipsius ordinis ad monasteria declinātes
 de abbatis vel eo absente de p̄sidentis regimini ipsius mona-
 sterij licentia in camera ipsius abbatis/vel in cōmuni infirmi-
 torio carniū vti possent/put in eisdē litteris plenius cōtineēt.

Cū autē sicut exhibita nobis nup̄ p̄ parte dilecti filij **H**ymberti abbatis monasterij **L**isterciēsi **B**abilonēsi dioc̄l̄ petitio cōtinēbat ex statuto seu inhibitione huiusmodi vel tenore verborum in ipsius **B**enedicti pape litteris cōtentorū predictorum esus carnū et pulmentorū huiusmodi abbatib⁹/monachis/p̄fessis/et alijs p̄sonis eiusdē ordinis extra septa monasteriorū suorum videatur esse vetitus/ordeoq; et monasteria ipsa p̄ orbem respersa p̄ maiori parte tenue/et sup̄ laboribus manū et nutrimētis animalīū fundata/ac eorum aliqua ob guerrarū turbines et alios sinistros euentus ruinosā et quasi desolatā/aliqua vero in locis sterilibus posita existant/et si eis alijs sint redditus qui vt plurimū rari sunt/et in diuersis locis cōsistunt/tam p̄missorum q̄ aliorū ordinis et monasteriorū predictorū p̄ tempore occurrentiū cōmuniū et particulariū negotiorū occasione/collectione/defensione/directione/et cōseruatione/abbates/monachi/et alie eiusdē ordinis p̄sone extra septa monasteriorū suorū ad diuersa loca etiam remota/et diuersarū regionū/sep̄ius trāsire et illa frequentare habeant/que adeo vt plurimum sterilia sunt et bonis ad victum necessarijs priuata/vt alium cibum q̄ carnes vel de carnibus decoctum quo se cōmode sustētare valeant nō receperunt. **E**t sicut eadem petitio subiungebat si abbates monachi et alie p̄sone huiusmodi ad loca predicta transeuntes nō reficerentur importabiles incurrerēt infirmitates/aut si non transeant foundationes ipsorū monasteriorū que a diuersis tam violentia q̄ p̄cessuū inuolutionib⁹ ac innumerabilibus alijs modis impetunt perire et deperdi possent/pensata etiā humane cōditionis fragilitate/que p̄t̄ experientia docet/p̄cliuior ad debilitatem seu impotentia redditur/transēntes ieiunia et vite austeritatē antiquorū patrum nequaquā perferre multoq; minorē vite rigorem vix sustinere valentes contra scrupulū cōscientie extra septa monasteriorū predictorum carnibus et pulmentis huiusmodi infirmitatē vitando corporalem sep̄ius vesci oporteat/pro parte dicti **H**ymberti abbatis nobis fuit humiliter supplicatū vt statuto et concessioni quo ad esum carnū et pulmentorum predictorū infra septa mona-

steriorū ac etiam inhibitioni huiusmodi loca diuersa infra septa monasterioꝝ cōcernenti/ac pꝛut illa concernūt pꝛefatis litteris/necnō omnibꝫ ⁊ singulis in eis cōtēntis pro illorū subsistētia firmiori/robꝛ apostolice cōfirmationis adijcere/aliasqꝫ in pꝛemissis ac statui abbatū/monachozꝝ/monialiū/ ⁊ aliarum personarū pꝛedictorū oportune pꝛouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur litterarū necnō statuti cōcessionis ⁊ inhibitionis huiusmodi tenores ⁊ formas/ac si de verbo ad verbū insererētꝫ pꝛesentibus pro expressis habentes/ac attendentes humane cōditionis fragilitatē/ ⁊ qꝫ esus vel non esus carnī de substantialibus regule eiusdē ordinis alias nō est/pꝛedictorūqꝫ saluti/ac eorū necessitatibus pꝛemissis/ ⁊ alijs nō expressis quantū cum deo possumus pꝛouidere ⁊ humane fragilitati huiusmodi succurrere cupiesi/pꝛefatis rationibꝫ ⁊ alijs rationabilibꝫ animū nostrū mouētibus pensatis/huiusmodi supplicationibꝫ inclinati/ statutū ⁊ cōcessionē quo ad esū carnī ⁊ pulmentorū pꝛedictorum infra septa monasteriorū necnon inhibitionē quo ad hoc subiunctā/ac pꝛout illa concernunt/easdē litteras apostolicas/necnō oīa ⁊ singula alia in eis cōtēnta/ac inde secuta quecūqꝫ/auctoritate apꝛica ex certa scientia tenore pꝛesentū ratificamus/cōfirmamus ⁊ approbamus/ac pꝛesentis scripti patrociniō cōmunimus/necnō illa sub penis in eisdē litteris cōtēntis volumus ⁊ mandamus pꝛpetuis futuris tēporibus firmiter obseruari. Et insup dilectis filijs capitulo generali dicti ordinis ⁊ eo cessante pꝛefato ⁊ pꝛ tempore existenti abbati eiusdē monasterij cisterciēsi/cum quibuscūqꝫ abbatibꝫ/monachis/monialibꝫ/ac alijs personis eiusdē ordinis pꝛesentibus ⁊ futuris scōm discretionis eorum arbitrium/ ⁊ conscientie iudiciū/super quo eorum conscientias oneramus/quādocūqꝫ et quotienscūqꝫ necesse eis seu alteri ipsorū videbitꝫ per se vel aliū seu alios dispensandi/ac eis licentiā cōcedēdi/qꝫ carnibus et pulmentis huiusmodi etiā extra dīctorū monasteriorum septa in pꝛedictis ⁊ quibusuis alijs locis absqꝫ alii cuius penē incurso aut conscientie scrupulo velsi et vti possint

plenā et liberā facultatē/licentiā/potestātē et auctoritatē p̄dic-
ta auctoritate p̄sentū tenore cōcedimus pariter et indulgem⁹.
Nō obstantibus cōstitutionib⁹ et ordinationib⁹ ap̄licis/ac mo-
nasteriorū et ordinis predictorū/iuramento/cōfirmatione ap̄li-
ca/vel quavis firmitate alia roboratis/statutis et cōsuetudini-
bus/necnō premisis ac omnib⁹ alijs que dictus **B**enedictus
p̄decessor in eisdē suis litteris voluit uō obstare/ceterisq; cōtra-
rijs quibuscunq;. **N**ulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā
nostre ratificationis/cōfirmationis/approbationis/cōmunitio-
nis/volūtatis/mandati/onerationis/cōcessionis/et indulti in-
fringere/vel ei ausu temerario cōtraire. **S**i quis autem hoc at-
temptare p̄sumpserit/indignationē omnipotētis dei/et beato-
rum **P**etri et **P**auli apostolorum eius se nouerit incursum.
Datum **R**ome apud sanctū **P**etrū/ **A**nno incarnationis do-
minice **M**.cccc.lxxv. **I**dus **D**ecembris. **P**ontificatus nostri
Anno quinto.

Eiisdem. **Q**uod ad cōformitatē vestimento-
rū ordinis/ per brunū colorē in statuto
Benedicti.xij.exp̄pressum intelligit̄ niger
color et nō alius/et inhibetur abbatibus
monachis/et monialib⁹ ordinis ne alio
colore q̄ albo et nigro vtantur.

Iustus **E**p̄s seruus seruorū dei. **A**d
futuram rei memoriā. **E**t si
cunctis ecclesiastici status p̄sonis ex assuete
pietatis officio assistere teneamur/illis ta-
men sub regulari obseruantia altissimo fa-
mulantibus p̄cipue cisterciē eo magis ad-
esse nos p̄uenit quo sublati quibusuis du-
brietatibus maiori quietudine reddere valeant vota sua. **D**u-

dum siquidē felicitis recordationis **B**enedictus papa. xij. p̄de-
 cessor noster ad statum cisterciē ordinis attendens prospiciū/
 per quasdā suas litteras inter alia statuit ⁊ ordinauit q̄ omnes
 abbates ⁊ monachi eiusdē ordinis pannis bruni vel albi coloris
 dumtaxat vterentur/put in eisdem litteris plenius cōtine-
 tur. **C**um autē sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij
 hymberti abbatis monasterij **C**isterciē/**B**abilonei diocesis
 petitio continebat a nōnullis etiā ipsius ordinis abbatibus ⁊
 monachis reuocetur in dubium an appellatione bruni coloris
 niger color veniat vel griseus/ ⁊ sicut eadē petitio subiūgebat
 aliqui abbates ⁊ monachi/ac moniales ipsius ordinis panno
 nigro/aliqui vero griseo vtantur/ ⁊ diuersitas habitus inter ei-
 usdē ordinis p̄fessores esse videt/ p̄ parte eiusdem hymberti
 abbatis nobis fuit hūiliter supplicatū/ vt sibi ac ordini/ mona-
 chis ⁊ monialibus p̄fatis/ earūq̄ statui sup̄ p̄missis oportune
 p̄uidere de ben ignitate apostolica dignaremur. **H**os igit̄ ad
 quos spectat super his adhibere vigilātie nostre curam vt om-
 nis dubietatis scrupulus de medio tollatur/ ⁊ habitus ipsorū
 se inuicē conforment/ quacūq̄ disparitate sublata/ litterarum
 ac concessionis ⁊ statuti huiusmodi tenores/ac si de verbo ad
 verbū insererētur p̄sentibus p̄ expressis habentes/huiusmodi
 supplicationib⁹ inclinati verba predicta bruni coloris interpre-
 tates q̄ appellacione illorū niger tantū color veniat ⁊ intelliga-
 tur auctoritate ap̄lica tenore presentij ex certa scientia decla-
 ramus. **E**t insup̄ p̄ potioris cautele suffragio volumus/ac eis-
 dem auctoritate ⁊ tenore/etiam statuimus ⁊ ordinam⁹ q̄ de ce-
 tero p̄petuis futuris temporib⁹ omnes abbates/ monachi/ et
 moniales eiusdē ordinis p̄sentes ⁊ futuri/ad vsum p̄sonarū su-
 arum pannis nigri vel albi coloris solum ⁊ dūtaxat vtantur/
 mandātes p̄ apostolica scripta ⁊ eadem auctoritate cōmitten-
 tes dilectis filijs vniuersis patribus abbatib⁹ eiusdem ordinis
 presentibus ⁊ futuris quaten⁹ ipsi ⁊ quilibet ipsorū postq̄ pre-
 sentes nostre littere ad eorū noticiam puenerint declarationē/
 statutum ⁊ concessionē nostra huiusmodi obseruēt. **E**t p̄ se vel
 alios etiam a quolibet ipsorū/ necnon alijs abbatib⁹ ⁊ mona-

chis ac monialibus eiusdem ordinis ppetuo faciant inuio-
 biliter obseruari. **N**on pmittentes eosdē abbates/ monachos
 z moniales pannos ad vsum personarū suarū alterius q̄ ni-
 gri vel albi coloris deferre/vel illis quomodolibet vti. **C**ōtra-
 dictores per censurā ecclesiasticā/apellatione postposita com-
 pescendo. **N**ō obstantib⁹ constitutionib⁹ z ordinationib⁹ apo-
 stolicis/ac monasteriorū z ordinis predictorū/iuramento/con-
 firmatiōe apostolica vel quauis firmitate alia roboratis. **N**ec
 non omnib⁹ illis que idem **B**enedictus p̄decessor in suis litte-
 ris voluit nō obstare ceterisq̄ cōtrarijs quibuscūq̄. **C**eterum
 quia difficile foret p̄sentes litteras ad quecūq̄ loca in quibus
 ille essent necessarie trāsserri volumus/z auctoritate p̄dicta de-
 cernimus q̄ earum transumptis manu notarij publici subscri-
 ptis/z sigillo alicuius archiepiscopi vel episcopi/aut alteri⁹ p̄-
 lati/vel persone in dignitate ecclesiastica constitute munitis/
 proxius in iudicio z extra fides plenaria adhibeatur z illis ste-
 tur/ipsiq̄ patresabbates ad illarū executionē p̄cedere possint
 z debeant in omnibus z p̄ omnia/sicuti originalibus litteris
 huiusmodi adhiberetur z eis staretur/ac ipsi patresabbates p̄-
 cedere possent z deberent/si forent exhibite vel ostense. **N**ulli
 ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostrorū declaratio-
 nis/interpretationis/statuti/ordinationis/mandati/volunta-
 ris/z constitutionis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire.
Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē om-
 nipotentis dei/z beatorū **P**etri z **P**auli apostolorū eius se no-
 nerit incursum. **D**atum **R**ome apud sanctū **P**etrum **A**nno
 incarnationis dominice **M**illesimo quadringentesimo septu-
 agesimo quinto **I**dus **D**ecembris. **P**ontificatus nostri **A**n-
 no quinto.

De huiusmodi habitibus expressius mandat dominus **I**n-
 nocentius papa. viij. per vnū breue sub annulo piscatoris re-
 uocando dispensationes in contrarium factas. **E**t incipit ali-
 as percipientes.

Eiusdem. Confirmatio priuilegij dñi ho-
 norij pape. iij. **N**ullus a nobis de ter-
 ris ante conciliū acquisitis / z quas alijs
 concessimus si ad nos redeant decimas
 exigat. **I**tem cōfirmatio priuilegij domi-
 ni Martini pape. v. per quod abbatē ci-
 sterciē / singulosq; abbates / priores / ab-
 batissas / monasteriaq; singula / z vniuer-
 sas psonas ordinis eximit a prestatione
 decimarū / tam de possessionib⁹ habitis
 ante z post conciliū q̄ de cetero haben-
 dis / z tam de noualib⁹ siue añ siue post
 huiusmodi conciliū acquisitis z acquire-
 dis / quōcunq; z qualitercunq; excolant /
 etiā de quibus aliquis hactenus pcepis-
 set / necnō de ortis / virgultis / z piscationi-
 bus nostris / z de animalū nostrorū nu-
 trimētis. **I**tem de gratia spāli p potiori cau-
 tela hec omnia de nouo zcedit / z ppetuo
 decreto omnia pmissa a prestatione deci-
 marum z noualium eximit z exempta de-
 cernit. zc. **V**ide bene textū cū clausula / q̄
 vidimus fides adhibeatur. zc.

Scriptus Ep̄s seruus seruorum dei. Ad perpetuā rei memoriā.

Dispositione diuina gregi dñico qūuis im-
meriti p̄sidentes dum preclara dilectorū fi-
liorū abbatis cisterciēi eiusq; coabbatum/
z priorū/ac dilectarū in christo filiarū abba-
tissarum/z aliarū personarū Cisterciēi or-
dinis honestatē z merita deo grata z homi-

nib⁹ accepta intra nostre mentis arcana recēsemus/z ad com-
mendabiles fructus quib⁹ operosis eorū ministerijs erga ipsū
deū z homines huiusmodi indefinēter exuberant/nostros dif-
fundimus cogitat⁹/vota illa ad exauditionis gratiā fauorabi-
liter admittim⁹/p que ipsorū statui z indēnitatibus cōsultitur/
z que in illorū p̄fectum emanasse cōperimus p̄sidio munimi-
nis ap̄lici libenter solidamus. Illa etiā p̄ potiori cautela d̄ no-
uo eis cōcedendo. Sane p̄ parte abbatis/coabbatū/priorū/
abbatissarū/z personarū predictorū nobis nuper exhibita pe-
titio cōtinebat q̄ olim felicitis recordatiōis Honorii⁹ papa. iij. p̄
decessor noster vt nullus ab eis de terris suis añ generale cōci-
liū acquisitis/etiā de illis quas alijs cōcesserant excolēdas/et
ad eos redierant/si eas manibus pprijs aut sumptib⁹ colerēt/
decimas exigere aut extorquere p̄sumeret/inter alia inibuit/
z deinde pie memorie Martinus papa. v. etiā predecessor no-
ster venerabilib⁹ fratrib⁹ nostris archiep̄is/z dilectis filijs ab-
batibus/prioribus/decanis/archidiaconis/p̄positis/z alijs ec-
clesiarum prelati ad quos sue sup hoc confecte littere pueni-
rent expresse mandauit vt abbatē cisterciēi ac omnes z singu-
los abbates/priores/abbatissas/ac oia z singula monasteria
necnō singulares personas dicti ordinis p̄sentia z futura vbi-
cunq; p̄ tempore consistentia/a prestatione decimarū/tam de
possessionibus habitis ante z post concilium antedictū/quam
de cetero habendis/z tam de noualibus siue ante siue post hu-
iusmodi conciliū aquisitis/z acquirēdis/que pprijs sumptib⁹
excolebant/seu excolerent/quā alias quōcunq; z qualitercūq;
excolerentur/z etiā de illis possessionibus de quibus aliquis

hactenus pcepisset/ necnō de ortis/virgultis /z piscationibus
suis/ac de suorū animalū nutrimentis singuli ipsorum omni-
no seruarent imunes. **C**ōtradictores p censurā ecclesiasticā ap-
pellatione postposita cōpescendo/inuocato ad hoc etiā si op-
foret auxilio brachij secularis/ put in ipsorū predecessorū litte-
ris desup confectis plenius continet. **C**um autē sicut eadem pe-
tito subiūgebat littere ipse incipiant vetustate cōsumi z ppte-
rea de illis/ac cōtentis in eisdē successu tēporis ab aliquib⁹ he-
sitari posset/ p parte abbatis cisterciēsi/coabbatū/priorū/ ab-
batissarū z psonarū p̄dictorū nobis fuit humiliter supplicatū/
vt litteras p̄dictas/ac omnia z singula in eis contenta p illorū
subsistentia firmiori p̄firmare z approbare/ac aliae ipsis in pre-
missis oportune puidē d̄ benignitate aplica dignaremur. **M**os-
tranquillitatē z vtilitatē ipsius ordinis/ac singularū psonarū
eiusdē sup̄mis desiderantes affectibus/litteras tā Honorij q̄s
Abbati p̄decessorū huiusmodi/quarū tenores p̄sentibus ha-
beri volumus p expressis/ratas z gratas habentes/illas cum
omnib⁹ in eis cōtentis clausulis aplica auctoritate p̄sentū te-
nore cōfirmamus z approbamus/ ac iuxta oīmodas earū con-
tinētias z formas in sui roboris firmitate p̄petuo subsistere de-
cernim⁹/supplentes oēs z singulos defectus si qui forsan inter-
uenerint in eisdē. **E**t nihilomin⁹ p potiori cautela abbatē **C**i-
sterciēsi/ac oēs z singulos abbates/priores/abbatissas/necnō
omnia z singula monasteria p̄sentia z futura vbilibet existētia
singularēsq; psonas dicti ordinis/a p̄stacione decimarū /tā de
possessionib⁹ habitis ante z post conciliū predictū /q̄s de cete-
ro habendis/z tam de noualib⁹ siue ante siue post conciliū hu-
iusmodi acquisitis z acquirēdis que pprijs sumptib⁹ excolūt/
z excolent/q̄s alias quocūq; /z qualitercūq; excolant/z etiā de
illis possessionib⁹ de quib⁹ aliquis hactenus pcepit/necnō de
ortis/virgultis/z piscationib⁹ suis/z de nutrimentis suorū ani-
malū/auctoritate p̄dicta de speciali gratia penitus eximim⁹/
z exempta fore p̄petuo decernim⁹ p p̄sentes/dicti cōcilij/ z qui-
buscūq; alijs cōstitutionib⁹ z ordinationib⁹ aplicis ceterisq; in
contrariū editis/etiā iuramento/p̄firmatione aplica /vel qua

cunq; firmitate alia roboratis/ nō obstantibus quibuscunq;. **C**lerū quia difficile foret presentes originales litteras ad singula in quibus de eis fides forsan facienda foret loca deferre/ volumus ac dicta auctoritate decernimus ipsarū transumptis alicui⁹ episcopalis aut superioris ecclesiastice curie/ seu prelati vel persone in dignitate ecclesiastica constitute/ aut metropolitani vel cathedralis ecclesie canonici sigillo/ et manu/ ac subscriptione alicui⁹ notarij publici munitis tanq; presentib⁹ litteris si exhiberentur in iudicio et extra plenariā fidem vbilibet adhiberi perinde/ ac si eedem presentes littere exhibite forent vel ostēse. **N**ulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostre confirmationis/ approbationis/ suppletionis/ constitutionis/ exemptionis/ decreti/ statuti/ et voluntatis infringere/ vel ei ausu temerario contraire. **S**i quis autem hoc attemptare psumperit indignationē omnipotentis dei/ et beatorū **P**etri et **P**auli apostolorum eius se noverit incurfurū. **D**atum **R**ome apud sanctum **P**etrum Anno incarnationis dominice **M**illesimo quadringentesimo octuagesimo secūdo. **vj. kl. Octobris. Pontificatus nostri Anno duodecimo.**

Eiisdem. **D**otu p̄prio/ ex certa scientia/ et de consilio fratrum/ confirmat et roborat amplissimas concessiones per **J**ohannē. **xviii. Silistum. Nicolaū/ et Dium/** ordini factas de non cōmendandis monasterijs etiā cardinalibus/ et cetera multa que optime videri debent in textu. **E**t q̄ transumpto fides adhibeatur sicut originali.

Augustus

Artus **E**p̄s seruus seruorum dei. Ad perpetuā rei memoriā. Regimini vniuersalis ecclesie quous iūmeriti disponēte dño presidentes curis purgemur assiduū/ vt iuxta tradite nobis desuper dispensatiōis officiū/ quieti subditorum quorūlibet/ presertim sub regulari obseruantia studio pie vite vacantiū/ in quorū vtiq̄ prosperitate reficimur/ iugi quantū nobis ex alto conceditur solitudinis studio intendamus/ et his que p̄ religionis incremento ac personarum regularium statu pacifico et tranquillo provide facta conspicimus/ vt perpetuo illibata p̄sistant libenter nostri muniminis adiūcimus firmitatem. **D**udū siquidem a felicis recordationis **P**io papa. ij. p̄decessore nostre diuerse littere in quibus nōnullę alie inseruntur emanarunt tenorum subsequentiū. **P**ius **E**p̄s seruus seruorū dei. Ad futurā rei memoriā. **A**p̄lice sedis nobis iniunctū desup̄ seruitutis officiū mentē nostrā excitat et inducit vt circa ea que p̄ statu prospero monasteriorū **C**isterciēsi ordinis/ et in illis pie vite deditarū p̄sonarū p̄ futura p̄spicimus operosis studiis intendamus/ et his que p̄pterea facta fuere compimus/ vt illibata p̄sistant ap̄lici muniminis adiūciamus firmitatē/ et ea concedamus que desuper sunt oportuna. **D**udū siquidem a felicis recordationis **N**icolao papa. v. p̄decessore nostro littere in quibus bone memorie **B**aldasaris ep̄i **T**usculanēsi tunc **J**ohannis. xxij. in sua obediētia de qua partes ille erant nūcupati inserunt emanarunt tenoris subsequētis. **N**icolaus **E**p̄s seruus seruorū dei. Ad perpetuā rei memoriā. **I**nter cetera orbis ecclesias monasteria/ et alia pia loca monasterij **C**isterciēsi **B**abilonēsi diocesis/ ac **C**isterciēsi ordinē affectu beniuolo p̄sequētes illa p̄sonis eis p̄sidentibus libēter cōcedimus que ipsarū ac monasterij et ordinis predictorū fauorē et cōmoda respicere dinoscuntur. **D**udū siquē **B**aldasaris olim ep̄i **T**usculanēsi in sua obediētia de q̄ partes ille tūc erat **J**ohannis. xxij. nūcupati i fauorē dicti monasterij/ ac illi abbas/ necnō co. bbatū et abbissarū

dicti ordinis p tēpore existentū emanarunt littere tenoris sub
 sequentis. **Johannes** Ap̄s seruus seruoꝝ dei. Ad ppetu
 am rei mem̄oria. Ad salutare regimen ac incrementa. p̄ficua di
 lectorū filioꝝ ordinis Cisterciēsi qui in agro plantatus domi
 nico vberes fructus ad laudē diuini nominis odorē suauitatis
 pducit assidue in vltimos orbis fines/paterne cōsiderationis
 dirigētes intuit⁹/et cupiētes vt eo vigilantius atq; deuoti⁹ al
 tissimo impendere valeant iugiter famulatū quo maiori quie
 tudine in contēplatione sedula diuinorū salubriter p̄fruentur
 ac deuotis supplicationib⁹ dilectoꝝ filioꝝ abbatis et cōuentus
 monasterij cisterciēsi/Cabilonēsi diocesis/necnō coabbatum et
 abbatissariū dicti ordinis cisterciēsi in hac parte fauorabiliter
 annuētes hac p̄senti cōstitutione ppetuo duratura/et ap̄lica au
 thoritate decernim⁹ statuētes qđ de cetero in p̄fato ordine Ci
 sterciēsi/aut eius mēbris nullus qui de dicto ordine nō existat
 cuiuscūq; alterius religionis/ordinis/status/dignitatis/aut
 p̄minentie fuerit/etiā si cardinalatus dignitate fulgeret/apo
 stolica vel alia quauis auctoritate possit vel debeat p̄sidentia/
 gubernationē/administrationē/aut p̄minentia aliquis per se
 vel alios/directe vel indirecte/aut quouis quesito colore quo
 modolibet impetrare/obtinere/regere/administrare/vl guber
 nare/quōcūq; aut qualitercūq;. Decernētes ex nūc inuū et
 inane si secus sup bis a quoquā quauis auctoritate sciēter vel
 ignoranter cōtigerit impostērū quomodolibet attēptari. Per
 p̄dicta vero nullum p̄iudiciū afferri volumus alicui ex venera
 bilibus fratrib⁹ nostris sancte Romani ecclesie cardinalib⁹ in
 presentiarū in p̄fato ordine Cisterciēsi gubernationē/cōmen
 dam/administrationē/seu p̄sidentia aliquas obtinenti quomi
 nus illas gerere valeat et tenere iuxta formā litterarū apostoli
 carū eidem desup hactenus concessarū. Nulli ergo oīno homi
 nū liceat hanc paginā nostre cōstitutionis et voluntatis infrin
 gere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemp
 tate p̄sumpserit/indignationē omnipotētis dei/et beatoꝝ Pe
 tri et Pauli ap̄toꝝ eius se nouerit incursturū. Datum Cōstan
 tie. vij. kl. Februarij. Pontificatus nostri Anno quinto.

W... obiti et m
 ... am p̄leu
 ... anted
 ... ap̄lica/et ceter
 ... habere
 ... in vlti
 ... auctoꝝ et cō
 ... p̄p̄rio p̄p̄rio cō
 ... ordinatio ap̄lica
 ... p̄p̄rio p̄p̄rio
 ... quibuslibet
 ... nam nostre inuou
 ... hationis/et cōmunit
 ... re. Et quis autē do
 ... om̄ipotētis dei/et be
 ... nouerit incursturū. Dat
 ... camanensis dōm̄. D
 ... tas nostri Anno quinto.
 ... rita nostre sigillatē p̄d
 ... lita eius cōtenta/et inde
 ... hūi locutionem/et cōm
 ... occurrunt/et cōmunit
 ... cōmunit⁹. Decerni
 ... copalis vel sup̄p̄na
 ... e lib̄sc̄riptione nastari p̄
 ... tū p̄iudicis et p̄sentib⁹
 ... lib̄sc̄ri/et p̄p̄rio ac si
 ... exhiberit vel ostēdit/et
 ... quāt. Nulli ergo oīno
 ... uationis/et cōmunit
 ... minis/et ceteris infrin
 ... quis autē hoc attemp
 ... tus dei/et beatoꝝ Pe
 ... tū. Datum Abame
 ... vij. kl. Augusti. Pont

Nos igitur abbati z monasterio/necno coabbatibus z abba-
 tissis pdictis ampliori desup aminiculo puidere cupientes/ ac
 litteras z tenore antedictos ratos habentes z gratos/ illos au-
 ttoritate aplica/z excerta scientia haz serie inouamus/ac vim
 z vigorem habere decernim⁹/necno statuta/decreta/ac omnia
 alia z singula in dictis litteris cotenta/z quecuq; inde secuta/
 eisdē auctoritate z scientia cofirmam⁹/approbamus/z p̄sentis
 scripti patrociniō cōmunimus. **N**ō obstantib⁹ cōstitutionib⁹
 z ordinationib⁹ aplicis/necno omnib⁹ illis que dictus Balda-
 sar epus in p̄fatis litteris suis nō obstare voluit/ceterisq; con-
 trarijs quibuscuq;. **N**ulli ergo oīno hominū liceat hanc pagi-
 uam nostre innouationis/cōstitutionis/cōfirmationis/appro-
 bationis/z cōmunitōnis infringere/vel ei ausu temerario cō-
 traire. **S**i quis autē hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē
 omnipotētis dei/z beatorū Petri z Pauli apolorū eius se
 nouerit incursum. **D**atū Rome apud sanctū Petrū/Anno in-
 carnationis dnice **M**.cccc.liiij.iiij. Non Octobris. **P**ontifica-
 tus nostri Anno octauo. **N**os igit pariformiter ex certa sci-
 entia nostra/singulas pdictas litteras ratas z gratas habētes
 illas zin eis cotenta/z inde secuta quecuq; auctoritate aplica
 harū serie innouam⁹/ac vim z vigore habere foreq; subnixas
 decernim⁹ ac cofirmam⁹ z approbamus/p̄sentisq; scripti patro-
 cinio cōmunim⁹. **D**ecernētes q̄ p̄sentū transumpto alicui⁹ epi-
 scopalis vel supioris curie ecclesiastice sigillo munito/z signo
 z subscriptione notarij publici signato in iudicio z extra ipsis
 tāq; p̄insertis z p̄sentibus litteris si exhiberent plena fides ad-
 bibeat/z pinde stetur ac si ipse p̄sentes z p̄inserte littere forent
 exhibite vel ostense/nec desup alteri⁹ p̄bationis aminiculū re-
 quirat. **N**ulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nostre in-
 nouationis/cōstitutionis/cōfirmationis/approbationis/com-
 munitōnis/z decreti infringere/vel ei ausu temerario cōtraire
Si quis autē hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē omni-
 potētis dei/z beatorū Petri z Pauli apolorū eius se nouerit in-
 cursurū. **D**atum Abantue Anno incarnationis dominice **M**.
 cccc.lx.vij.kl. Augusti. **P**ontificatus nostri anno primo.

Divus **A**p̄s servus servorum dei. **A**d futuram rei memoriam. Licet
 ea que p̄ predecessores nostros Romanū pontifices p̄vide facta
 fuerunt et ab eis rite p̄cesserūt plenam obtineant firmitatē.
Mos t̄m illis interdū aplici muniminis robur adūcim⁹/vt eo fir-
 mius illibata p̄sistant/quo magis nostro p̄sidio cōmunita. **D**u-
 dum siquidē felicitis recordationis **C**alistus papa. iij. p̄decessor
 noster ex certis ratiōabilib⁹ causis nōnulla statutū/declaratio-
 nem/cassationē/et irrationē p̄ utilitate et cōservatione mona-
 steriorū et locorū/ac religiosorū **C**isterciē ordinis motu p̄prio
 et ex certa scientia/et de plenitudine aplici potestatis fecit et cō-
 cessit put in ipsius p̄decessoris litteris quas diligētē in cancel-
 laria aplici inspici et examinari fecimus/quā tenor inferi⁹ est in-
 sertus plenius cōtinetur. **M**os igitur motu scientia et potesta-
 te similib⁹/nō ad alicui⁹ instantiā/sed de nostra mera liberali-
 tate statutū/declarationē/cassationē/et irrationē p̄dicta rata/
 et grata habentes illa et quecunq; inde secuta auctoritate apo-
 stolica cōfirmamus/et p̄sentis scripti patrocinio cōmunim⁹ sup-
 plendo omnes defectus si qui forsan interuenerint in eisdem/
 necnō litteras ipsas vim et vigorē habere ac viribus subsistere
 decernimus p̄ p̄sentes. **N**ō obstantib⁹ cōstitutionib⁹ apostoli-
 cis/ac omnibus illis que dictus p̄decessor in eisdem litteris
 nō ob stare voluit/ceterisq; cōtrarijs quibuscūq;. **T**enor vero
 ipsarū litterarū de verbo ad verbū sequitur/et est talis. **C**ali-
 stus **A**p̄s servus servorum dei. **A**d futuram rei memoriam.
Ad fructus vberes quos **C**isterciē ordo in agro militatis ec-
 clesie plantatus dextera dñi velut arbor bona p̄duxit bacte-
 nus/et p̄ducit/cōsiderationis nostre oculos extendentes/apo-
 stolici fauoris p̄sidiū sibi libētē impartimur/et in his que so-
 lidationem status/necnō perpetuā pacem et tranquillitatē ei-
 usdem cōcernunt nos gratiosos et fauorabiles exhibemus. **Q**uā
 itaq; sicut ad apostolatus nostri puenit auditum ordini **C**ister-
 ciē p̄fato/ac illi⁹ monasterijs/personis/atq; locis magna pe-
 riculose desolationis dispendia imminere noscant/ ex eo quia
 nōnulli pretextu quarundā litterarū apostolicarū etiam ad va-
 catura se extendentiū in dictis monasterijs atq; locis/p̄fici et

preesse presumit. Nos ite p hoc nostre cōscientie serenitas re-
 maneat in tranquilla taliū turbationū materias ab eodem or-
 dine ppellere/premissisq; scandalis z incōuenientijs quātum
 nobis ex alto pmittitur obuiare/necnō circa hoc salubre reme-
 diū adhibere cupiētes/motu pprio/nō ad alicui⁹ nobis super
 hoc oblate petitiōis instantiā sed ex nostra certa sciētia/z apo-
 stolice potestatis plenitudine/statuim⁹ nostreq; intentionis fu-
 isse z esse declaramus/necnō harū serie cōcedimus/qd̄ nulla p
 nos aut sedē apostolicā/seu nostra vel ipsius/aut alia quauis
 auctoritate in genere vel in specie sub q̄busuis formis aut ver-
 borū expressionib⁹ z cum quibuscūq; etiam indiuidualiū z ali-
 arū derogatoriāz clausulāz/etiam taliū qd̄ illis p queuis ali-
 aplica/litteras/priuilegia/z indulta/ipsis etiā signanter specifi-
 ce z expresse derogantia minime derogatū fuisse vel esse cense-
 atur/seu derogari nō possit/vim z effectū habentibus ceterisq;
 effectui p̄sentū preiudicialib⁹ clausulis z decretis irritantibus
 quibusuis psonis/cuiuscūq; stat⁹/gradus/dignitatis/ordinis
 vel pditionis/etiā si sctē Romān ecclesie cardinales/ aut sedis
 aplice officiales/seu ep̄i/aut alteri⁹ ordinis abbates/ etiā mo-
 tu z scientia similibus/seu ad regum/principum/ vel prelatorū
 quozūlibet supplicationem/vel aliquozū resignatorum benefi-
 ciorum/iuris cessionem/vel recōpensationis/ aut alio quouis
 intuitu/seu in earū fauorem concessa hactenus vel imposterū
 concedenda/expectatiue/cōmende/aut alie queuis littere/ fa-
 cultates/nominationes/z mandata/necnō prerogatiue/ante-
 lationes/declarationes/exceptiones/ priuilegia /z indulta/ac
 facte z forsan faciende/etiā de primouacaturis monasterijs/ p̄-
 laturis/dignitatib⁹/z locis dicti ordinis speciales reseruatiōes
 quoz oim tenores ac si de verbo ad verbū inserti forēt p̄ntib⁹
 haberi volumus p expressis/z que suum nondum sortita sunt
 effectum/quozūq; vigore in ipsis monasterijs aut eozū aliquo
 nō est alicui ius quesitū ad monasteria prelaturas abbatiales
 z alias dicti ordinis dignitates/z loca/etiā vtriusq; sexus ordi-
 nis huiusmodi aliquoaliter se extendant/aut quomodolibet se
 extendere possint siue debeant/nec monasteriorum z locorum

huiusmodi cōuentus/religiose p̄sone/aut vasalli/etiā vtriusq̄
 sexus ad receptionē etiā alicui⁹ auctoritate taliū litterarū ⁊ p̄-
 cessuū exinde habitorū teneantur/nec p̄pterea interdici/suspē-
 di/vel excōicari possint/cassantes ⁊ irritantes/ac p̄ infectis et
 nullis habentes illa oīa ⁊ singula talia/expectatiuas/gratias/
 facultates/litteras/nominaciones/reseruaciones/nominādi/
 reseruandi/vniendi/⁊ alia mandata ap̄lica suum effectū nōdū
 fortita/⁊ alia p̄ que effectus p̄sentium quomodolibet impediri
 posset vel differri/ac decernētes illis nullā in iudicio vel extra
 fidem adhibendā fore/nec cōuentus ⁊ p̄sonas eorundē mona-
 steriorū ad receptionē eorundē p̄textu litterarū ipsarū teneri/
 necnō put est irritū ⁊ inane si quid secus sup̄ his a quoq̄ qua-
 uis auctoritate scienter vel ignorāter impostērū cōtingent attē-
 ptari. **N**ō obstantibus si in facultatib⁹ ⁊ litteris seu mandatis
 hmoi tales apposite fuerint clausule/ scz aut si locorū ordina-
 rius/seu abbatib⁹/abbatissis/vel cōuentibus dicti ordinis vel
 quibusuis alijs cōmuniter vel diuisim ab eadē sede indultū sit
 qd̄ ad receptionē vel puisionē alicui⁹ minime teneant/ ⁊ ad id
 cōpelli/aut qd̄ interdici/suspendi/vel excōmunicari nō possint
 p̄ litteras ap̄licas nō faciētes plenā ⁊ exp̄ssam/ac de verbo ad
 verbū de indulto hmoi mentionē/p̄ quā quidē clausulā aut cu-
 iusuis alterius similis vel efficacioris clausule adiectionē vel
 appositionē decernim⁹ p̄sentibus nō fuisse sufficienter deroga-
 tū/ac cōstitutionib⁹ ⁊ ordinationib⁹ ap̄licis/p̄uilegijs quoq̄
 ac statutis ⁊ cōsuetudinib⁹ ordinis/monasteriorū/iuramento/
 cōfirmatione ap̄lica/vel quacūq̄ firmitate alia roboratis/cete-
 risq̄ cōtrarijs quibuscūq̄. **N**ulli ergo oīno hominū liceat hāc
 paginā nostrorū statuti/declarationis/cōcessionis/cassationis
 ⁊ irritationis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. **S**i q̄s
 autē hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē omnipotentis
 dei/⁊ beatorū Petri ⁊ Pauli ap̄torum eius se nouerit incurfu-
 rum. **D**atum Rome apud sanctū Petrū/Anno incarnationis
 dn̄ice **M**.cccc.lviij.iiij.kl. **A**baij. **P**ōtificat⁹ nostri Anno quar-
 to. **C**eterū qz difficile foret p̄insertas ⁊ presentes litteras ad
 singula in quib⁹ de eis fides forsan faciendā fuerit loca deferre

re volumus et applica auctoritate supradicta decernimus quod ipsarum transumpto alicuius episcopalis/vel superioris curie ecclesiastice sigillo munito/ac signo et subscriptione notarii publici signato et legalis in iudicio et extra tanquam ipsis presentibus litteris si exhiberent plena fides adhibeatur/ac inde stet/ac si ipse presentibus litteris forent exhibite vel ostense. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum confirmationis/comunitionis/suppletionis/voluntatis et decreti infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei/ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Avantage Anno incarnationis domine M. cccc. lix. vii. kl. Augusti. Pontificatus nostri Anno primo. Cum autem sicut accepimus nonnulli contra tenorem predictarum litterarum monasterijs ipsius Cisterciensis ordinis quandoque presciantur/aut eis monasteria ipsa committantur/sive in commendam concedantur/et propterea monasteria huiusmodi tam in spiritualibus quam temporalibus non modica passa fuerint et patiantur detrimeta. Nos ipsorum monasteriorum et dicti ordinis statum prosperum et tranquillum paternum zelantes affectu/motu proprio non ad alicuius super hoc nobis oblate petitionis instantiam/sed de nostra mera liberalitate statuta/declarationes/cassationes/irritationes/et decreta predicta tam per ipsum Pium/ac bone memorie Nicolaum. v. et Calistum. iij. Romanorum pontifices predecessores nostros/quam Baldasarum episcopum Tusulanensem Johannem. xxiiij. in sua obedientia nuncupatum/ut in presentibus eorum litteris continetur/facta et concessa rata et grata habentes/illa ac omnia et singula in eisdem singulis litteris contenta/necnon inde secuta quecumque/auctoritate applica ex certa scientia et de plenitudine sedis applice potestatis tenore presentium pro nobis et successoribus nostris Romanis pontificibus de fratrum nostrorum consilio confirmamus et approbamus/ac presentis scripti patrocinio communimus/supplentes omnes et singulos defectus si qui forsan interuenerint in eisdem/ipsasque singulas litteras innouamus/vimque et vigorem perpetuo habere et viribus subsistere decernimus. Non obstantibus omnibus que

Nicolaus/**C**alixtus/**z** **P**ius p̄decessores nostri/**z** **B**aldasar p̄-
 fati in p̄dictis eorū litteris voluerunt nō ob stare/ nec non qui-
 busuis specialibus **z** generalib⁹ reseruationib⁹/litteris cōmen-
 dis/prouisionibus/regulis/**z** cōcessionibus/alijq; cōstitutioni-
 bus **z** ordinationib⁹ apostolicis ex quacūq; causa p̄cesserint/
 aut p̄cedent in futurū quorū omnium tenores ac si de verbo ad
 verbū p̄sentibus pro sufficienter expressis haberi volumus/et
 quibus earūq; effectui vi/robori/**z** executioni quatenus predi-
 ctis **z** p̄sentibus litteris earūq; effectui aduersarentur preiudi-
 carent/nocerent/vel obuiarent/seu p̄iudicare/aduersari/noce-
 re vel obuiare possent quomodolibet in futurū/ motu **z** scien-
 tia similibus specialiter **z** expresse derogamus/nec nō monaste-
 riorū **z** ordinis predictorum iuramento cōfirmatione aposto-
 lica vel quauis firmitate alia roboratis/statutis **z** cōsuetudini-
 bus cōtrarijs quibuscūq;. **V**olumus autē qđ pro tempore or-
 dinis auctoritate in abbates ipsorum monasteriorū promoti
 et aliorum beneficiorū prouisi/infra quattuor menses a die p̄-
 motionū siue prouisionū suarum ad curiā pro illarū confirma-
 tione impetranda venire aut mittere/**z** annatam siue medios
 fructus primi anni ipsorum monasteriorū scđm taxam in libris
 camere apostolice positam soluere/ac de alijs iuribus consue-
 tis eidem camere satisfacere teneātur. **A**lioquin p̄motiones si-
 ue prouisiones illorū qui secus fecerint nullius sint roboris vel
 momenti/liceatq; ex tunc nobis **z** dictis successoribus nostris
 de p̄sonis idoneis eisdem monasterijs **z** beneficijs pro quibus
 vt p̄fertur factum nō fuerit p̄uidere. **R**eterum quia difficile fo-
 ret p̄sentes litteras ad singula loca in quibus ille forent neces-
 sarie transferri/etiam volumus **z** dicta auctoritate decernim⁹
 quod earū transumptis manu notarij publici subscriptis/**z** si-
 gillo alicuius **A**rchiepiscopi/**E**piscopi/vel alterius prelati mu-
 nitis/proxus in iudicio **z** extra plenaria fides adhibeatur/ ac
 illis stetur in omnibus **z** per omnia sicuti originalibus litteris
 adhiberetur **z** eis staretur si forent exhibite vel ostense. **N**ulli
 ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostre cōfirmatio-
 nis/approbationis/cōmunitationis/suppletionis/innouationis/

constitutionis/derogationis/voluntatis/z decreti infringere/
vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare p̄-
sumpserit/indignationē omnipotentis dei/ ac beatorū Petri
z Pauli apostolorum eius se nouerit incursturū. Datum Ro-
me apud sanctum Petrū/Anno incarnationis dominice Mil-
lesimo quadragesimo septuagesimo q̄nto. vj. Idus Mar-
tij. Pontificatus nostri Anno quinto.

Bullam premissam seu priuilegium de verbo ad verbū cō-
firmat in magno codice dominus Innocentius papa octau⁹.
Et incipit Regimini vniuersalis/in principio.

Eiusedē. **Q**uod occurrendo desolationi mo-
nasteriorū p̄ cōmendatarios introducte/
mandatur districtissime cōmendatariis z
eorum officiariis/procuratoribus/fauto-
ribus/adherentibus/receptorib⁹/ icono-
mis/vicariis/z administratorib⁹/ sub pe-
nis excoicationis/anathematizationis/
suspensionis/ z interdicti/ necnō sub ex-
pressa p̄uatione regiminis z administra-
tionis omnium monasteriorū/ locorū/ be-
nificiozū/canonicatuū/prebendarū/ dig-
nitatū/personatuū/officiozū/pensionū
fructuū/z prouentuū/ac sub pena inha-
bilitationis ad quecūq; premissaz vt pa-
94

tribus abbatibus & commissarijs ordinis
in quibus pluribus articulis ibidem expressis
& declaratis obediant. **D**atq; ordini po-
testatē absoluedi/rehabilitādi/& restitu-
endi eosdem quotiens penitētes fuerint
emendati/& obedientes. **E**t q; cōmenda-
tarij nullam habent iurisdictionē seu exe-
cutionē in dictis monasterijs/sed reduci-
tur ad patrē abbatem. **N**ota textū q; tot
& tanta sunt q; in sumario non possent
sufficenter declarari.

Artus **A**ps seruus seruorum def.
Ad perpetuā rei memoriā.

Lura nostra in varijs rebus quotidie emer-
gentibus agitata/circa hoc potissime versa
tur/vt pastorale officium in sacre religionis
districte statu felici extendētes ita ope no-
stre p̄uisionis salubriter p̄uideamus q; or-
do ipse/illiusq; monasteria & loca/& persone

in spiritualibus & temporalibus detrimenta nō sustineant/sed
optate felicitatis proficiant incrementis. **S**ane licet monaste-
ria & loca eiusdem ordinis ab eorum primeua fundatione ho-
norifice constructa/ac fructibus/redditibus/& p̄uentibus pro
sustentatione abbatum/monachorū/ministorum/et aliarum
personarū inibi diuinis laudibus insistentium competenter
decorata/l̄brisq;/calicibus & alijs ornamentis diuino cultui ne-
cessarijs munita/ac in vera obedientia suorum superiorū per-
sistentes numero sufficienti monachi quibus honeste in victu
& vestitu p̄uidebatur instituti fuerint/tamen ab aliquibus

temporibus citra sicuti veridica relatione accepim⁹/ monaste-
 ria & loca eiusdem ordinis que nonnullae persone ecclesiasticae/ secu-
 lares & regulares ex concessione & dispensatione sedis aposto-
 licae in comendam obtinent in eorum structuris & edificijs ru-
 unt/ Illorumque bona mobilia & immobilia/ necnon fructus/red-
 ditus/ & puentus dissipantur/ regularis obseruantia in illis si-
 cut deceret non obseruatur/ Officium diuinum decenter non sol-
 uitur/ monachi instituti numero non sunt sufficienti/ & existetes
 victum & vestitum non habentes vt deceret prochdolor ab obe-
 dientia suorum superiorum retrahuntur/ ordo/ monasteria/ & loca
 huiusmodi confunduntur/ & non modica patiuntur detrimenta
 in ipsius ordinis elusionem/ diuine maiestatis offensam/ ac p-
 niciosum exemplum & scandalum plurimorum. Hinc est quod nos at-
 tendentes praemissa adeo esse notoria quod nulla possunt tergiver-
 satione celari/ quod si super eisdem non prouideatur/ monasteria &
 loca ipsa penitus desolata manebunt/ ac illa/ necnon ordo ipse
 irreperabilia patiuntur damna/ ac cupientes pro nostro incumbit
 officio praemissis ac scandalis que propterea exoriri possunt con-
 gruentibus remedijs obuiare/ ac indemitatibus ordinis/ mo-
 nasteriorum/ locorum/ monachorum/ ministrorum/ & personarum eo-
 rundem quantum cum deo possumus oportune prouidere/ motu pro-
 prio/ non ad aliquorum instantiam/ sed de nostra mera liberalitate
 & ex certa scientia omnes & singulas personas/ seculares & quo-
 rumcumque ordinum regulares/ praesentes & futuras/ cuiuscumque digni-
 tat/ stat⁹/ gradus/ ordinis nobilitatis/ excellentie/ praeminentie/ &
 conditionis fuerint/ que monasteria & loca eiusdem ordinis/
 seu eorum aliquod in comendam obtinent in praesentiarum & forsitan
 obtinebunt in posterum vbi que locorum/ etiam in Romana curia
 comorantes/ etiam si Archiepiscopali/ Episcopali/ vel aliqua
 alia ecclesiastica vel mundana dignitate fungantur/ aut nostri
 & sedis praedictae/ seu praedecessorum aut successorum nostrorum Romani
 pontificum notarii/ subdiaconi/ acoliti/ capellani/ cubicularij
 seu alias officiales/ vel familiares/ aut fructuum/ reddituum/
 & puentuum camere apostolice debitorum collectores/ subcollec-
 tores/ & existant/ & quocumque exemptionis privilegio/ etiam rati-

defunctorum morose/ deuote/ et integre eiusdem ordinis cerimo-
 nijs seruatis competētibus et debitis horis psoluere/ missas eius-
 dem ordinis et fundatas/ necnō anniuersaria ac quecūq; ordi-
 nata suffragia recitare et dicere/ ac scđm arbitriū et iudicium pa-
 trisabbatis/ seu cōmissarij predictorū/ edificia tam in monaste-
 rijs et locis sic vt presertur cōmēdatijs q̄ extra necessaria cōstru-
 ere/ edificata/ constructa/ et ruinosa quatenus indigebūt repa-
 rare/ restaurare/ ac in coopertura et alijs necessarijs omnibus et
 singulis in bono et cōdecēti statu manu tenere/ iura/ liberta-
 tes/ possessiōes/ census/ fructus/ redditus/ puentus/ clenodia/
 calices/ cruces/ reliquiaria/ pōtificalia/ iocalia/ vestes sacras/ or-
 namēta ecclīastica/ libros/ cartas/ vasa argētea/ et cuiusuis alte-
 ri^o metalli/ suplectilia/ et q̄cūq; alia bona mobilia et imobilia ad
 monasteria seu loca hūmōi cōmēdata/ seu aliqđ ipsoꝝ spectātia
 et p̄tinentia alienata/ vel distracta/ seu transportata/ ad ius et
 p̄prietatē ipsoꝝ monasterioꝝ et locoꝝ reducere et reponere/
 ac oīa illa et singula alia contra omnē personā suadente iusticia
 per se vel alios cum omni diligentia defendere/ tueri/ et prose-
 qui faciant/ et cum effectu procurent. **N**ecnon patriabbati seu
 commissario prefatis omnia et singula caritatiua subsidia/ et cō-
 tributiones per generale capitulū eiusdem ordinis prefato or-
 dini aut abbatibus eiusdē pro tempore imponenda plenarie
 et integre scđm portionē eis iuxta ipsius ordinis institutiones
 taxatam vel taxandam exhibeant et persoluant/ eisq; patriab-
 bati et commissario in omnibus et per omnia pareant efficaci-
 ter et obediant/ ac omnia et singula per patrēabbatem et com-
 missariū prefatos circa premissa/ aut aliquod eorundē vel alia
 eiusdē ordinis pro qualitate temporis explicanda et ordināda
 negocia/ illa omnia et singula/ ac si de verbo ad verbū etiā pre-
 sentibus insererētur p̄ expressis habentes et haberi volentes/
 realiter et cū effectu faciant et adimplere p̄curent/ p̄t et quē-
 admodū predictorū cōmendatorum et alioꝝ eiusdem ordinis
 monasterioꝝ abbates hactenus fecerūt et facere cōsueuerūt et
 debuerūt/ ac p̄ tpe existētes facient. **I**nhibentes nihilominus
 eisdē p̄sonis siue cōmendatarijs secularib⁹ et regularibus mo-

nasteria et loca hominū in cōmendā p tempore obtinentib⁹ p̄sen
 tib⁹ et futuris sub eisdē sententijs et penis/ne bona mobilia aut
 immobilia hominū/seu aliqua alia ad p̄dicta monasteria seu lo
 ca cōmendata hominū spectantia quouismodo alienare/aut de
 nouo infeudare/seu extra manus deputatorū/seu p tēpore p
 cōuentus ipsorū monasteriorū deputandorū manus ponere p̄
 sumant. Et si quō absit mandatis/monitionib⁹/ et inhibitioni
 bus hominū non paruerint/seu premissa et infra scripta vel aliq̄
 eorū nō obseruauerint/ et inquātū eos tangunt et concernunt/
 seu tangere et cōcernere poterit quomodolibet in futurū fece
 rint nō obseruari/et nunc put extunc et extūc put ex nunc p̄so
 nas seu cōmendatarios p̄fatos/eorū officarios/ p̄curatores/
 fautores/adherentes/monachos/receptores/iconomos/vica
 rios/et administratores/omnesq̄ alios et singulos in premissis
 culpabiles et rebelles/ac eorū quemlibet excoicamus et anathe
 matizamus/ac p̄dictorū et aliorū monasteriorū et locorū regimi
 ne et administratione/necnō omnib⁹ et singulis alijs ecclesiasti
 cis secularib⁹ et regularibus beneficijs/canonicatib⁹/p̄bendis/
 dignitatib⁹/p̄sonatibus/administrationib⁹/et officijs/cū cura
 et sine cura/necnō annuis pensionibus eis et eorū cuilibet super
 quocūq̄ monasteriorū/aut locorū/seu mensarū/vel benefi
 ciorū ecclesiasticorū fructib⁹/reddītib⁹/ et p̄uentibus p tēpore
 assignatis/que in quibusuis ecclesijs siue locis obtinēt et p̄cipi
 unt respectiue/motu sciētia et aucte similibus priuam⁹/ et ad il
 la et quecūq̄ alia similia vel dissimilia monasteria/loca/officia/
 et beneficia obtinenda p̄petuo inhabilitamus/ipsosq̄ omnes et
 singulos excoicationis et anathematis sentētias/ac priuatiōis
 et inhabilitationis penas hominū incurrisse et incidisse/necnō ex
 coicatos/anathematizatos/ac monasterijs/locis/illorūq̄ regi
 mine et administratione/officijs et beneficijs/ac pensionibus p̄
 dictis priuatos/et ad illa ac alia impostez obtinēda inhabiles
 fuisse ac esse declaramus et decernimus. Et insup volumus et p̄
 petuo obseruāde cōstitutionis edicto auctoritate motu et sciē
 tia similibus statuimus et ordinam⁹ q̄ si cōtingat aliquod mo
 nasteriū eiusdem ordinis de nouo alicui archiep̄o vel ep̄scopo

seu cuiusq; alteri etiã dignitate p̄dito quauis auctoritate com-
 mendari p̄ illius patr̄abbatē seu ipsius vel eiusdē ordinis cō-
 missariū/ p̄sente ipsi⁹ monasterij cōmendatario/ aut eius legiti-
 mo p̄curatore/ de bonis ipsius monasterij fiat inuentariū/ cu-
 ius duplū vnū teneat ipse cōmendatari⁹ ⁊ aliud apud cōuen-
 tū eiusdē monasterij maneat/ ipseq; cōmēdatarius anteq; pos-
 sessionē regiminis ⁊ administrationis bonoz dicti monasterij
 recipiat iuramento solēni bona ipsa fideliter tractare/ admini-
 strare/ cōseruare/ ⁊ defendere iuret/ ⁊ iuramētū solēniter ab ab-
 batibus ipsi⁹ ordinis in eoz assumptione prestari solitū/ vide-
 licet q; bona mobilia aut imobilia dicti monasterij cōtra statu-
 ta dicti ordinis non vendet/ nou alienabit/ aut impignorabit/
 seu de nouo infeudabit/ p̄ se vel aliū quocūq; titulo vel colore/
 sub penis ⁊ sententijs p̄dictis ⁊ infra scriptis p̄stet. Et insup q;
 monachi/ nouicij/ cōuersi/ ⁊ donati cuiuslibet ipsoz monasteri-
 orū ⁊ locoz eiusdem ordinis cōmendatoz/ vt p̄fertur/ semel in
 anno patriabbati seu cōmissarijs p̄dictis de omnib⁹ peccatis
 ⁊ excessibus p̄ eos ⁊ eozū quēlibet ab vltima confessione patri-
 abbati seu cōmissario p̄fatis facta/ cōmissis ⁊ p̄petratis p̄fiteri
 integre/ ⁊ tunc sine fraude in scriptis omniū bonozū apud eos
 ⁊ in eozū vsum p̄ tēpore existentiū qualitātē ⁊ quantitātē da-
 re/ nouicijs ipsi ordinē ipsum p̄fiteri volētes in manibus pa-
 trisabbatis seu cōmissario ipsius professionē expresse emittere
 debeāt ⁊ teneant/ ab ipsis patr̄abbate seu ei⁹ cōmissario bene-
 dictionē in talibus sc̄dm instituta eiusdē ordinis cōcedi solitā
 humiliter recipiēdo. Patriabbati vero ⁊ cōmissario p̄fatis/ vt
 eosdē p̄ tempore eis cōfiteutes de his que eis confessi fuerint
 nisi talia existant p̄pter que merito sedes ap̄lica fuerit cōsulen-
 da sicut monachos p̄prios absoluere/ ⁊ penitentiā salutarē in-
 iungere/ ac etiã in dictis monasterijs seu locis cōmendatis cō-
 morantiū/ cōfessiones audiant/ ⁊ similē vel limitatā potestatē
 absoluendi habeant p̄petuo deputare possint/ licentiā cōcedi-
 mus pariter ⁊ facultatē. Pretea dilectis filijs vniuersis p̄dicto-
 rum monasterioz ⁊ locoz p̄ tēpore cōmendatoz patribus ab-
 batibus p̄ ap̄lica scripta motu simili mandamus quaten⁹ ipsi

seu quilibz ipsorum in monasterijs et locis predictis eis subditis/
 p se vel alium seu alios presentes litteras ac omnia et singula in
 eis contenta vbi quando et quotiens expedire viderint solenniter
 publicantes faciant sub sententijs censuris et penis predictis/vt p
 fertur p nos latis/omnia et singula in presentibus litteris contē
 ta/et eorum quodlibet auctoritate predicta inuiolabiliter adim
 pleri et obseruari/necno omnes et singulos quos eis sumarie co
 stiterit in premissis et circa ea seu aliquod ipsorum culpabiles/ac
 excommunicationis et alias penas predictas incurrisse excommuni
 catos et anathematizatos/ac beneficijs/monasterijs/ officijs/
 et pensionibus predictis priuatos/et ad illa ac alia imposterum ob
 tinenda inhabiles/publice et etiam specificce et nominatim denun
 ciant/et faciant ab alijs nunciari/ac ab omnibus christifidelibus arc
 tius euitari donec mandatis et monitionibus/ac alijs premissis
 p patreabbate seu commissarium prefatos ordinandis plenarie et
 integre paruerint/ac ab eisdem sententijs et penis absolutionis
 beneficii meruerint obtinere. **C**ontradictores in premissis quos
 libet et rebelles cuiuscumque dignitatis/status/gradus/ordinis/
 dignitatis/preeminētie/nobilitatis/excellentie/aut conditionis
 vt pferitur fuerint p excommunicationis/suspensionem/et interdicti/ac predic
 tas/necno alias etiam formidabiliores de quibus eis videbitur sen
 tentias/censuras/et penas eadem auctoritate/apellatione etiam
 postposita cōpescendo/et etiam legitimis sup his p eos habēdis
 seruatis pcessibus omnes et singulos predictos sic excomunicatos/
 necno sententijs huiusmodi quotiens opus fuerit dicta auctori
 tate aggrauare et reaggrauare pcurant/ac omnia et singula alia
 faciant et exequantur sumarie et de plano sine strepitu et figura
 iudicij/nullis terminis substantialibus obseruatis/que eis et eo
 rum cuiuslibet circa premissa vel aliquod ipsorum videbuntur exequē
 da et facienda. **N**on obstantibus tam felix recordationis Bo
 nisatiij. viij. que incipit. **S**tatutum/que Clementis v. Romani po
 tificij predecessorum nostrorum/ac in concilio generali de duabus
 dietis edita/alijsque constitutionibus et ordinationibus apostoli
 licis/statutis quoque et consuetudinibus monasteriorum locorum

et ordinis huiusmodi / confirmatione apostolica vel quavis fir-
 mitate alia roboratis contrarijs quibuscumque / aut si eisdem pso-
 nis seu comendatarijs predictis eorumque officarijs / vel quibusuis
 alijs communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum / aut in-
 dulgeri contingat quod interdicti superius / vel excoicari / aut beneficijs
 suis priuari / seu extra vel ultra certa loca ad iudiciu euocari non
 possint per litteras apostolicas non facien plenam et expressam ac de
 verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem / et quibusuis
 alijs priuilegijs / indulgentijs / exemptionib⁹ / indultis / concessi-
 onibus / et litteris apostolicis generalib⁹ vel specialibus eisdem
 personis seu comendatarijs aut eorum officarijs / procuratoribus /
 receptoribus / monachis / et conuicinis in genere vel in specie quo-
 uis modo concessis et concedendis quorumcumque tenore existant / per
 que presentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus
 presentiu aut iurisdictio patrum abbatu predictorum impediri vel
 alias quomodolibet differri possit / et que illis specialiter et ex-
 presse derogando quo ad hec nolumus aliquibus suffragari.
 Nos enim eisdem patribus abbatibus prefatis et eorum cuilibet
 ac commissario predictis / prefatas personas / et monasteria
 et loca huiusmodi in commendam pro tempore obtinentes / eor-
 umque vicarios / procuratores / receptores / ac alios officarios
 predictos / et eorum quemlibet / qui prefatas nostras sententi-
 as aut earum aliquam incurrerint siue incurrerit quoquomodo /
 postquam deuote et humiliter mandatis et monitionibus huiusmo-
 di paruerint seu paruerit si hoc humiliter petierint / ab eisdem
 sententijs iniunctis eis pro modo culpe penitentijs salutari-
 bus / et alijs que de iure fuerint iniungenda / auctoritate predi-
 cta per se vel alium seu alios absoluendi / ac ad beneficia tunc
 obtenta et obtinenda rehabitandi et restituendi / nec non secum
 super irregularitate si quam missas et alia diuina officia cele-
 brando / uel illis se immiscendo contraxerint dispensandi / om-
 nemque inhabilitatis et infamie maculam siue notam per eos seu
 alterum ipsorum premissorum occasione quomodolibet contrac-
 tam penitus abolendi eiusdem auctoritate et tenore predictum⁹ facul-
 tate. Et insuper quod difficile foret presentes litteras applicas ad quicumque

loca in quib⁹ ille forent necessarie transferri/volumus ⁊ aucto-
 ritate p̄dicta decernim⁹ q̄ earū transumptis manu alicui⁹ no-
 tarij publici subscriptis/ ⁊ sigillo alicui⁹ archiep̄i/ ep̄i/ aut alte-
 rius p̄lati munitis/ p̄sus in iudicio ⁊ extra fides plenaria ad-
 hibeatur/ ⁊ illis stetur in oibus ⁊ p̄ omnia sicuti originalib⁹ lit-
 teris adhiberetur ⁊ staretur/ si forent exhibite vel ostense/ q̄d q̄
 eedē p̄sentes littere ac transumpta vt p̄fertur de eisdem facien-
 da/ necnō monitiones/ intimationes/ publicationes/ ⁊ execu-
 tiones p̄ patresabbates seu cōmissariū p̄fatos/ ⁊ eorū quēlibet
 sup̄ p̄missis seu eorundē p̄ tēpore facte/ valuis seu portis mo-
 nasteriorū quorū occasione illas fieri cōtingerit affigant/ ⁊ eas-
 dē p̄sonas siue cōmendatarios ac alios omnes ⁊ singulos p̄di-
 ctos extunc ⁊ postea p̄inde ligent ⁊ arcent omni apellatione
 vt p̄fertur remota/ ac si eisdē ⁊ eorū cuilibet p̄sonaliter intima-
 te ⁊ lecte fuissent. Et si aliq̄d monasteriū eiusdē ordinis patris
 abbatis alicui p̄sone etiā archiep̄ali vel ep̄ali/ aut quauis aliq̄
 alia dignitate p̄dite quouismodo ⁊ quauis auctoritate sit for-
 san cōmendatū vel imposterū cōmendari cōtingat/ q̄d eidem
 p̄sone seu cōmendatario nulla in p̄missis seu aliquo p̄missorū
 sit attributa facultas/ seu potestas/ vel iurisdīctio/ seu executio
 sed ille extunc p̄t exnunc ⁊ ecōtra/ ad immediatū ipsi⁹ mona-
 sterij patrēabbatem deuolute sint ⁊ esse censeant. Ceterum ex-
 nunc irritū decernim⁹ ⁊ inane si secus sup̄ his seu aliquo ipsoꝝ
 a quoquā quauis auctoritate sciēter vel ignoranter contigerit
 attemptari. Nulli ergo oīno dominū liceat hanc paginā n̄fo-
 rum monitionis/ mandati/ statuti/ p̄fixionis/ assignationis/ in-
 hibitionis/ excōicationis/ anathematizatiōis/ puationis/ in-
 habilitationis/ declarationis/ cōstitutiois/ volūtatis/ ordina-
 tionis/ cōcessionis/ derogatiōis/ ⁊ decreti infringere/ vel ei au-
 su temerario contraire. Si quis aut̄ hoc attemptare presump-
 serit/ indignationē omnipotentis dei/ ac beatorum Petri et
 Pauli apostolorum eius se nouerit incursturū. Datum Rome
 apud sanctū Petrum/ Anno incarnationis dominice Millesī-
 simo quadringētesimo septuagesimo quinto. iij. Idus Mar-
 tij. Pontificat⁹ nostri Anno quinto.

Premissum priuilegium in forma cōfirmat dñs Innocētius papa. viij. per bullā suam/que incipit **E**x apostolice sedis/ cum bonis additionibus super solutione subsidioꝝ ⁊ contributionū per cōmendatarios. ⁊c.

Eiisdem. **Q**uoniam monasteria cōmendata ⁊ cōmendanda post mortem cōmendatarioꝝ plene ⁊ libere ⁊ integraliter redeunt ad omnimodā ordinis dispositionem et prouisionē. **E**t q̄ nulli p̄ficiantur in abbates nisi per patresabbates/seu commissarios ⁊ conuētus iuxta antiquū ordinis modum/ ⁊ q̄ promoti sint de ordine. **I**tem pensiones extinguntur post mortē eorum qui eas leuant/ nec in alios transferuntur. **C**assantur insuper gratie/ expectatiue/ reservationes/ mandata/ cōmende/ nominationes/ collationes/ vniones/ annexiones incorporationes/ suppressiones/ cōcessio/ prouisio / dispositiones/ assignationes/ et processus inde sequē. **U**ide textum studiose: quia di ficile esset clausulas omnes sufficienter in sumario declarare. **Q**uia clausula / quod vidimus fides adhibeatur. ⁊c.

Iustus **I**ps seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuā rei memoriā.

Romanus pontifex/dei in terris vicari⁹ ad singula que monasterioꝝ ⁊ locoꝝ ecclesiasticozū quozūlibet statū prosperū respicere noscunt/ put ex suscepte seruitutis astringimur officio aplicos cogitatus diffundit/

vt aplicie puisionis ope monasteria ⁊ loca p̄dicta successus recipiant iugiter salutare ⁊ eozū indēnitatibus succurrat oportune. Cum itaq; sicut accepimus monasteria Cisterciēsi ordinis que nōnulle p̄sone ecclesiastice ex cōcessione ⁊ dispensatione sedis aplicie in cōmendā obtinent ⁊ in quibus antea regularis obseruātia vigeat/sup quozūcunq; aut aliquozū ipsoꝝ ac nōnulloꝝ alioꝝ eiusdem ordinis monasterioꝝ fructibus/redditibus ⁊ p̄uentib⁹ nōnulle etiā persone ecclesiastice pensiones etiam excessiuas/eis assignatas percipiunt annuatim/ adeo p̄pterea grauantur/ac in spiritualibus ⁊ tēporalibus detrimenta sustineant/vt nisi eis celeriter succurratur/ in desolationē perpetuā ⁊ ruinā deuenient. Verum si vt preferē cōmendata ⁊ alia eiusdem ordinis monasteria p̄ monachos dicti ordinis regerētur ⁊ gubernarētur/ac eisdem ipsi monachi canonicē scōm ipsi⁹ ordinis instituta regularia ⁊ indulta apostolica electi p̄ficerentur/pensionēsq; h̄mōi cedentibus vel decedentibus illis qui ipsas p̄cipiūt extinguerētur ⁊ de nouo sup eisdem fructibus/redditibus ⁊ p̄uentib⁹ nō assignarētur/monasteria ipsa quozū aliqua ruinā minant in suis structuris ⁊ edificijs reparari/restaurari ⁊ manuteneri possent ⁊ nō modicū eis p̄pterea pueniret incrementū. Horū igit cōsideratione inducti ⁊ vt monasteria ipsa p̄ idoneos ⁊ circūspectos ac vtilēs viros quozū cōmendabili regimine ⁊ salubri puisione ad laudē dei ⁊ gloriā/necnō religionis p̄pagationē p̄cellius extollī ⁊ vtilius dirigi valeāt salubriter gubernētur/ac indēnitatib⁹ ordinis ⁊ monasterioꝝ huiusmodi oportune cōsulat motu p̄prio nō ad alii cuius nobis super hoc oblate petitionis instantiā/sed premisissis ⁊ alijs pijs ⁊ rationabilib⁹ suadentibus causis/p̄sentis per-

petuo valitire et irrefragabiliter cōstitutionis obseruāde edic-
 tode nra mera liberalitate auctoritate aplica et ex certa sciētia
 volumus/statuimus/cōcedimus/decernimus/declaramus/et
 ordinamus q̄ monasteria vt p̄fertur cōmendata/ et in posterū
 forsan cōmendanda/cessantibus ipsis cōmendis/p̄terq̄ p̄ ces-
 sionē cōmendarū hmōi in manib⁹ nostris aut successorum no-
 strozū Romani pontificū forsan faciendam/etiam p̄ cessum vel
 decessum/seu aliā quouis dimissionē quouismodo/p̄terq̄ apud
 sedem apostolicā vacan̄ et inantea vacatura/etiā si illorum vel
 alterius ipsorū dispositio specialiter/vel ex quauis causa/etiā
 ex qualitatib⁹ ipsorū monasteriorū vel p̄sonarū illa p̄ tempo-
 re obtinentiū generaliter reseruata/et cuiuscūq̄ taxe seu annui
 valoris illorū fructus/redditus et p̄uentus existant/ac p̄uisio-
 nes ipsorū consistozialiter fieri debeant/plene/libere/et integre
 redeant et veniant/ac venire et redire debeant ad man⁹/necnō
 electionē/prouisionē/et quouis aliā dispositionē ordinis/necnō
 dilectorum filiorū patrum abbatū et conuentuū eorundē mo-
 nasteriorū/q̄d̄q̄ exnunc inantea p̄petuis futuris tēporib⁹ nul-
 li apostolica vel aliā quauis auctoritate p̄fatis aut alijs eiusdē
 ordinis monasterijs vt p̄fertur/vacantibus vel vacaturis in ab-
 bates p̄ficiant nisi p̄ eosdē p̄fabbates et p̄uentus ipsorū mona-
 sterioz aut ipsi ordinis cōmissarios legitimos/vel saniorē aut
 maiorē ipsorū cōuentuū partē/in abbates illorū rite et canoni-
 ce fuerint electi/vel postulati/seu p̄ dictos patresabbates aut
 cōmissarios p̄fatos sc̄dm ordinis statuta promoti/sed q̄ libe-
 ra et omnimoda absq̄ aliquo cuiusuis impedimenti obstaculo
 abbatū dictorū monasteriorū electio seu postulatio/et oimoda
 alia dispositio ad patresabbates et cōmissarios/necnō cōuent⁹
 p̄fatos spectet et p̄tineat/ac dictis monasterijs p̄ cessū vel deces-
 sū/aut quauis aliā dimissionē vt p̄ferē/seu alias quouismodo
 et ex quauis causa abbatū regiminibus destitutis liceat dictis
 patribusabbatibus cōmissarijs et cōuentib⁹ quascūq̄ idoneas
 p̄sonas eiusdē ordinis in eoz et dictorū monasterioz abbates
 libere et sine difficultate aliqua canonice eligere/seu etiā postu-
 lare/ac etiam p̄mouere vt dictū est/necnō patresabbates aut

commissarij pfati electiones hmoi postulationes et p motiones
 confirmare in omnib⁹ et p omnia scdm antiquam formam in eodem
 ordine obseruatam / quod electiones / p motiones / et confirmatōes
 hmoi p patresabbates / aut commissarios / necnō cōuentus pfa-
 tos p tēpore facte valeāt / plenāq; roboris firmitatē obtineāt /
 ac eisdē electis / postulatis / et p motis suffragentur in omnib⁹ /
 etiā et per omnia ac si reseruatōes aplice desup nō emanarent.
Et nihilomin⁹ q omnes et singule pensiones sup quorumcūq;
 monasteriorū seu locorū dicti ordinis fructibus / redditib⁹ / et p-
 uentib⁹ quibusuis psonis ecclesiasticis secularib⁹ vel regulari-
 bus assignate vel forsan assignade / p cessum vel decessum illo-
 rum qui ipsas percipiunt / cessent penitus et expirēt / ac casse et
 nulle / penitusq; et integre extincte sint / et esse censeant / nec p no-
 stras aut alicui⁹ successorū nostrorū **R**omani pontificū / vel eius
 dē sedis litteras / aut aliquo alio titulo / etiā motu et scientia si-
 milibus in aliā vel alias psonā seu psonas transferri / aut super
 eisdem fructib⁹ / redditibus et p uentibus nulla alia subsistente
 causa de nouo similes vel alie pēssiones aliquib⁹ in ipsis mona-
 sterijs siue locis ius aliud non habentib⁹ assignari possint aut
 debeant / sed psona ipse que easdē pensiones alias soluere ha-
 berent ab illarū solutione et pstatione ex tunc penitus et oino li-
 bere sint et absolute / ac ad illarū solutionē vel pstationē. **P**a-
 tresabbates vero et cōuentus pfati ad receptionē aliquorū aut
 obedientie et reuerētie pstationem aliquib⁹ alijs q̄ electis / po-
 stulatis / et p motis p eos cuiuscūq; dignitatis / status / gradus /
 ordinis vel cōditionis existant / quos forsan p tēpore eisdē mo-
 nasterijs cōtra litterarū hmoi tenorē alias q̄ per electionē / po-
 stulationē / vel vt dictū est p motionē prefici contigerit / aut eis
 monasteria et loca ipsa cōmendari nullatenus teneant / nec ad
 id obligati vel astricti sint / aut obligari / vel astringi / seu ad h cō-
 pelli / aut interdici / suspendi / vel excoicari possint. **D**ecernētes
 etiā et eadē auctoritate declarantes exnunc put extunc et extūc
 put exnunc monasteria ipsa et loca sub quibusuis gratijs expe-
 ctatiuis / vel alijs de pmouacaturis beneficijs / seu monasterijs
 aut specialib⁹ vel generalib⁹ reseruationib⁹ / et de sic vacaturis

cum vacabant cōferendi seu cōmendandi mādatis z nomina-
tionibus/seu nominādi z cōferendi vel cōmendandi beneficia
etiā monasteria z loca quibuscūq; principalib⁹/ facultatibus/
vniōib⁹/ annexionib⁹/ incorporatiōib⁹/ suppressiōib⁹/ alijsq;
cōcessiōib⁹/ seu gratijs p nos aut sedem p̄dictā vel successo-
res nostros h̄mōi etiā motu z sciētia similib⁹/ z sub quibusuis
formis z expressiōib⁹ verborū etiā cū phibitorijs et decreto-
rum irritantiū ac derogatoriū derogatorijs et alijs quibus-
uis clausulis/etiā talibus p quas h̄mōi monasteria et loca no-
minatim specificce et expresse sub illis cōprehendi viderent̄ con-
cedendis nullatenus cōprehendi/nec ad illa se extendi/ neq; il-
larum vigore per quoscūq; expectantes/ aut speciales vel gene-
rales reseruationes habentes vel habituros acceptari/ aut ali-
quibus quacūq; etiam p̄fulgeant dignitate/ ac monasteria et
loca ipsa qualitercūq; vt p̄fertur/ vacauerint cōmitti vel com-
mendari/ seu in cōmendā vel alias in titulū vel administratio-
nē cōcedi posse. **A**d iudicētes z auctoritate p̄dicta etiā decernen-
tes oēs z singulas expectatiuas/ noiatiōes/ speciales et gene-
rales reseruatōes/ necnō vniōes/ annexiones/ et incorporati-
ones factas z faciēdas nōdū effectū sortitas/ p̄uisiones vero
z cōmendas/ ac alias dispositiones/ translatiōes/ et assignatio-
nes de dictis monasterijs et penssiōib⁹ respectiue per nos aut
sedem p̄dictā/ vel successores nostros aut nostraz/ vel sedis/
aut successorū p̄dictorū litteraz vigore aliquibus personis
deinceps faciendas z cōcedendas/ necnō processus p tempo-
re desup habitos/ ac illarū vigore sententias/ censuras/ et pe-
nas in illis contētas/ seu in patresabbates aut cōmissarios et
cōuentus p̄fatos/ aut alias ipsorū monasterioz p̄sonas ob nō
receptionē aliquorū/ aut obedientie et reuerētie p̄stationē de-
inceps/ necnō reseruandarū penssiōnū h̄mōi nō solutionē ful-
minandas seu p̄mulgandas. **Q**uā si in illis de p̄sentibus/ nec-
nō electionibus/ postulationib⁹/ z p̄uisionibus de dictis mo-
nasterijs p patresabbates z cōmissarios/ necnō cōuentus p̄fa-
tos faciēdis/ cessatiōneq; z expiratione h̄mōi penssiōnū totoq;
tenore p̄sentiiū sp̄alis specificca z expressa/ nō aut p generales/

pellatione postposita cōpescendo. Et etiā legitimis sup his p
 eos seruandis pcessibus/sentētijs ipsas quotiens expedierit
 aggrauare et reaggrauare pcurent inuocato ad hoc si opus fu
 erit auxilio brachij secularis. Et insuper vniuersos et singulos
 carissimos in christo filios Reges/necnon dilectos filios du
 ces/principes/comites/barones/proceres/nobiles/cōmuni
 tates/vniuersitates/omnesq; alios et singulos iurisdictionem
 temporalē/aut etiam spiritualem pro tempore habentes p̄sen
 tes et futuros in quorū dominio et ditione monasteria ipsa et lo
 co fuerint in domino requirimus et attente hortamur quaten⁹
 monasteria/patres abbates/cōmissarios/et cōuentus/necnon
 electos postulatōs et promotos prefatos/ob prefate sedis re
 uerentiam pro desiderio et affectu ita cōmissa suscipiant/eisq;
 efficaciter in premissis assistant q; monasteria ipsa et loca p̄sen
 tium effectum debite sortiantur/ac in statu p̄spero felicis suc
 cessu valeant salubriter conseruari. Nō obstant p̄missis ac alijs
 quibuscūq; specialibus et generalibus reseruationibus expec
 tatiuis/nominationibus/et vnionib⁹ effectum non sortitis/ac
 concessionib⁹ et regulis/necnō felicitis recordationis Bonifatij
 pape. viij. que incipit/Statutū/ac in cōcilio generali edita de
 duabus diebus/alijsq; cōstitutionibus et ordinationib⁹ aposto
 licis quibuscūq; ex quacūq; causa pcesserint aut edite fuerint
 vel concesserint/aut pcedent seu concedētur in futurū/illarū omni
 um tenores ac si de verbo ad verbū p̄sentibus infererētur pro
 sufficienter expressis haberi volumus/et quibus earumq; effec
 tui/vi/robori/et executioni quatenus presentib⁹ et earum effec
 tui aut ipsis ordini/patribus/abbatibus/cōmissarijs/cōuenti
 bus/electis/postulatis/et p̄motis/ac alijs p̄sonis dictorū mo
 nasteriorū seu locorum aduersarentur p̄iudicarent/nocerent et
 obuiarent/seu p̄iudicare/nocere/aduersari et obuiare possent
 quomodolibet infuturū/motu et scientia similib⁹ specialiter et
 expresse derogam⁹/necnon monasteriorū et ordinis predictorū
 iuramento confirmatione apostolica vel quauis firmitate alia
 roboratis/statutis et cōsuetudinib⁹/ceterisq; cōtrarijs quibus
 cūq;/aut si aliquibus communiter vel diuisim a sede prefata

Sit indultū q̄ interdicti/suspendi/vel excoīcari/aut extra vel vl-
 tra certa loca ad iudiciū euocari nō possint per litteras aposto-
 licas nō facientes plenā z expressam ac de verbo ad verbū de
 indulto huiusmodi mentionē/z qualibet alia dicte sedis indul-
 gentia generali vel speciali cuiuscūq; tenoris existat/per quam
 p̄sentibus nō expressam vel totaliter nō insertam effectus eorū
 impediri valeat quomodolibet vel differri. Et de qua cuiuscūq;
 toto tenore habēda sit in nostris litteris mentio specialis. **Uo-**
lumus autē q̄ pro tēpore in abbates ipsorū monasteriorū z mē-
 b̄rorū p̄ patresabbates/cōmissarios/z conuentus p̄fatos electi
 seu postulati ac p̄moti infra quattuor menses a die electionis
 seu postulationis cōputandos ad sedem apostolicā pro cōfir-
 mationibus electionū postulationū seu promotionū suarū/vel
 nouis puissionibus ipsorū monasteriorū z membrorū/necnon
 sc̄dm̄ taxam ab antiquo ipsīs monasterijs z membris imposi-
 tam annatarū seu mediorū fructuū primi anni huiusmodi mo-
 nasteriorū membrorū z aliorū iurū camere apostolice debitoꝝ
 solutione eidē camere faciēda/venire aut mittere debeāt z te-
 neantur. Alioquin electio/postulatio/seu p̄firmatio/ p̄motio/
 vel puissio nulli⁹ sint roboris vel momēti/liceatq; nobis z suc-
 cessorib⁹ nostris Romani pontificib⁹ extunc de quibusuis p̄so-
 nis idoneis eisq; monasterijs siue membris p̄uidere/ipsasq; ill-
 lis in abbates p̄ficere seu monasteria z mēbra ipsa eisde p̄sonis
 cōmendare. Et insup̄ exnūc irritū decernim⁹ z inane quicq; se-
 cus sup̄ p̄missis a quoquā quauis anctē scienter vel ignorāter
 cōtigerit attemptari. Ceterū qz difficile foret p̄sentes litteras
 aplicas ad quecūq; loca in quibus ille forent necessarie trans-
 ferri volum⁹ z auctoritate p̄dicta decernimus q̄ earū transum-
 ptis manu notarij publici subscriptis/z sigillo alicuius archi-
 epi/vel epi/aut alterius p̄lati munitis p̄sus in iudicio z extra
 fides plenaria adhibeatur/z illis sc̄f̄ in omnib⁹ z p̄ omnia sicut
 originalib⁹ litteris adhiberet z eis staretur si forent exhibite
 vel ostense. Nulli ergo oīno dominū liceat hāc paginā nostro-
 rum voluntatis/statuti/cōcessionis/cōstitutiois/ordinatiois/
 decreti/declarationis/mādati/requisitionis/hortatiois/z de

rogationis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē omnipotentis dei ac beatorū Petri ⁊ Pauli apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Rome apud sanctū Petrū. Anno incarnationis dominice M. cccc. lxxv. iij. Idus Martij. Pontificat⁹ nostri Anno quinto.

Premissam bullam cōfirmat dñs Innocentius papa. viij. in bulla sub forma codicis/ que incipit Regimini vniuersalis ecclesie/circa medium.

Bulla declaratiua quarundā aliarum istius pape q̄ abbates electi ⁊ per ordinem promoti nō tenentur mittere ad curiam infra quattuor menses pro confirmatione et solutione annate/nisi monasteria in libro camere apostolice iam prius essent scripta/ ⁊ ad hoc tenerent/ cū clausula q̄ transumpto fides adhibeatur. ⁊c.

Artus Ep̄s seruus seruorum dei. Ad perpetuā rei memoriā. Decens reputamus ⁊ congruū vt cum sup̄ cōcessionibus que a sede apostolica emanarūt alique dubitationes insurgunt Romanus pontifex p̄ sue declarationis oraculum dilucider ⁊ declaret/ in his p̄sertim casibus in quib⁹ regularē vitā p̄fessis deuote dño seruētibus inquitudinē ⁊ turbationis materia posset quomodolibet prouenire. Dudū siquidē inter alia litteras nonnullorum Romanū pon.ificū predecessorū nostrorū per quas dilec

nis filijs abbati monasterij **Cistercij**/ **Babiloneſi** dioc/ ceteriſq;
 illi^o coabbatib^o/ et coabbatiffis/ ac religioſis cisterciēſ ordinis
 vbilibet exiſtētib^o ꝑceſſiſſe dicebātur q̄ nullus cuiuſcūq; ſtat^o/
 dignitatis/ gradus/ ordinis/ vel cōditionis/ etiam ſi ſancte **Ro**
mane eccleſie cardinales/ aut ſedis apoſtolice officiales ſeu eti
 am alterius ordinis abbates eſſent monaſteria/ prelaturas ab
 batiales/ et alias dignitates/ beneficia/ et loca etiam vtriuſq; ſe
 cus ordinis **Cisterciēſ** huiuſmodi in titulū vel cōmendā ob
 tinere poſſet niſi ipſum ordinē **Cisterciēſ** expreſſe ꝑfeſſus eſ
 ſet. **Ad** q̄ dictus abbas **Cistercij** et alij prelati dicti ordinis **Li**
ſterciēſ de monaſterijs/ prelaturis/ dignitatibus/ beneficijs et
 locis predictis auctoritate ordinis libere diſponere valerent.
Et q̄ illa nullatenus ſub litteris apoſtolicis cōprehenderent/
 et quedā alia eorundē ꝑdeceſſorum ſtatuta/ declarationes/ ordi
 nationes/ priuilegia/ et decreta/ ac inde ſecuta quecūq; de fra
 trum noſtroꝝ conſilio ꝑ alias noſtras litteras approbauim^o/
 et robur firmitatis obtinere debere decreuimus/ ſupleuimusq;
 omnes et ſingulos defectus ſi qui forſan interueniſſent in eiſ
 dem/ ac volumus q̄ illi quos ꝑo tempore dicti ordinis **Cister**
ciēſ auctoritate in abbates ipſorum monaſteriorū ꝑmoue
 ri/ et quibus de alijs beneficijs eccleſiaſticis dicti ordinis ꝑoui
 deri contingeret/ infra quattuor meſes a die ꝑmotionū ſi
 ue ꝑouiſionū ſuarum ad curiam **Romanā** ꝑo illarum confir
 matione impetranda venire aut mittere/ et annatā ſiue medi
 os fructus ꝑimi anni ipſoꝝ monaſteriorū ſiue beneficioꝝ
 ſcōm taxam in libris camere apoſtolice poſitam ſoluere/ ac de
 alijs iuribus conſuetis eidem camerē ſatiſfacere tenerentur/
Alioquin ꝑmotiones ſiue ꝑuiſiones illoꝝ qui ſecus face
 rent nullius forent roboris vel momēti. **Liceretq;** extunc no
 bis et dictis ſucceſſoribus noſtris de ꝑſonis idoneis eiſdē mo
 naſterijs et beneficijs ꝑo quibus id factum nō foret ꝑuidere/
 ꝑout in eiſdem noſtris litteris ꝑlenius cōtinetur. **Cum** autem
 ſicut exhibita nobis nuper ꝑ parte dilecti filij **Johannis** ab
 batis dicti monaſterij **Cistercij** ꝑetitio continebat a nonnullis
 diuerſoꝝ monaſteriorū ipſius ordinis **Cisterciēſ** abbatibus/

abbatissis et religiosis reuocetur indubiū/an sub voluntate no-
 stra predicta comprehēdantur monasteria et beneficia p̄dicti or-
 dinis pro quorū p̄uisionibus ad predictā curiam recursus ha-
 beri iuxta cōstitutiones apostolicas necessario nō deberet/vel
 alias nō cōsueuit. Nos ad quos spectat super his adhibere vi-
 gilantie nostre curam/alias nostras litteras predictas/ac si de
 verbo ad verbū insererentur p̄sentibus pro expressis habent-
 es/vt omnis dubietatis scrupulus de dicti ordinis religioso-
 rum cordibus et mentib⁹ tollatur ipsius **J**ohannis abbatis in
 hac parte supplicationib⁹ inclinati voluntatē nostrā predictam
 auctoritate apostolica p̄sentiu tenore declaramus quo ad mo-
 nasteria et alia beneficia predicta pro quorum p̄uisionibus ad
 curiā antedictā recursus haberi iuxta constitutiones apostoli-
 cas cessante concessione predicta necessario nō deberet/vel ali-
 as non cōsueuit vt prefertur nostre mentis nūq̄ fuisse illa sub
 voluntate nostra huiusmodi cōprehendi debere/ac personas
 quibus de illis canonice post datā dictarum aliarū litterarum
 nostrarū/quandocūq̄ prouisum fuit aut prouideri cōtinget in
 futurū/ad impetrandū nouas p̄uisiones seu p̄firmationes ex
 voluntate nostra predicta vllatenus teneri. **D**ecernentes sic per
 quoscūq̄ auditores et iudices in quauis causa interpretari/et
 iudicari debere/sublata eis quauis alia interpretandi facultate/
 ac irritum et inane si secus super his a quoquā quauis auctori-
 tate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. **N**on ob-
 stantibus premissis litteris ac constitutionibus et ordinationi-
 bus apostolicis ceterisq̄ cōtrarijs quibuscūq̄. **R**eterum quia
 difficile foret presentes litteras apostolicas ad quecunq̄ loca
 in quibus de eis facienda esset fides transferre/volumus et au-
 thoritate predicta decernim⁹ q̄ earum transumptis manu no-
 tarij publici subscriptis/et sigillo alicuius archiepiscopi/vel ep̄-
 scopi/aut alterius prelati munitis/ p̄sus in iudicio et extra fi-
 des plenaria adhibeatur et illis stetur in omnib⁹/et per omnia
 sicuti originalibus litteris adhiberetur/et illis staretur si fo-
 rent exhibite vel ostense. **N**ulli ergo omnino hominum liceat
 banc paginam nostre declarationis/constitutionis/decreti/et

voluntatis infringere/vel ei ausu temerario cōtrahere. Si quis autē hoc attēptare p̄sumperit/indignationē omnipotētis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Rome apud sanctū Petrū. Anno incarnationis dominice M. cccc. lxxix. Idus Julij. Pontificatus nostri Anno octauo.

Pro clarioꝝ intelligentia priuilegij p̄cedentis/ sciendū est q̄ tēpore quo p̄fatus dñs Hymbertus abbas Cistercijs res ordinis sui in curia Romana sollicitabat/inter p̄cipuos directores negotiorū curie erat quidā dñs episcop⁹ Tirasonesi qui nescitur quo spiritu ductus ordini satis aduersabatur. Ob hoc licet p̄fatus domin⁹ Sixtus ad ordinē satis beniuolus uideretur/ tñ dictus domin⁹ Tirasonesi sēmp p̄stitit q̄ clausula quedam in fine aliquorū priuilegiorū posita/que incipit/ **V**olum⁹ autem q̄ post quattuor menses. ꝛc. apponeretur/ et ad eam tollendum procurandūq̄ quedā puncta ordini necessaria dictus dominus Hymbertus. xi. Junij Romam intrauerat/ et priuilegia ipsa vsq̄ ad primā Augusti magnifice p̄secutus fuerat/ et ibidem mansit vsq̄ circa festum Annūciationis dominice. Et post multas tristitias et labores uita functus est/ sed tamen circa dictam clausulam nihil proficere potuerat/ nouit altissim⁹/ tam vt dictum est omnino oportebat priuilegia penitus dimittere/ aut in illa forma et cum tali cauda leuare. Primum ordini uidebatur nociuū/ p̄pter alias clausulas quibus ordo tūc maxime opus habebat. Secundū uero minus malū uidebatur/ tum q̄ remediabile estimabatur/ tum q̄ clausula illa **V**olumus autem/ bene cōsiderata nō est tantū ordini nociua sicut p̄functorie lecta uideretur/ cum dicat electos seu postulatos ac promotos infra quattuor menses a die promotionis eorū cōputandos teneri ire/ uel mittere ad curiam seu sedem apostolicam pro confirmatione electionū/ seu postulationū/ et pro solutione annatarū/ seu mediorum fructuum primi anni/ et aliorum iurium et fructuum camere apostolice facienda. Ex quo sequitur quod de abbatibus nouiter promotis nulli mittere

tenentur ad curiam p confirmatione z annata/nisi illi soli quorū
 monasteria iā erant in libro camere aplice scripta/ z illa oīno sp
 necesse est mittere z annatam soluere/ nisi excusentur in regno
 francie p pragmaticā sanctionē/ vel alijs medijs. Verū tamen
 postmodū p maiori securitate ordinis/ z ad tollendū oēs diffi
 cultates seu subiectiones noue occasiones que sup his accide
 re possent/ visum est q declaratio precedens obtineri deberet.
 Prefato igitur dño Tirafonesi ab illi° officij administratione
 absoluto z alijs occupato ad satisfaciendū scrupulis multorū
 de ordine sup clausula illa cū maximis laboribus z expenē pre
 cedens impetrata fuit declaratio/ quā vniuersi ordinis amato
 res z scire z amare debent.

Premissam bullam cōfirmavit domin⁹ Innocentius papa
 viij. in bulla sub plumbo in forma codicis/ que incipit/ **R**egi
 mini vniuersalis ecclesie. Circa finem.

Regula cancellarie apostolice. **N** pensio
 nes nō transferunt in alios.

Sanctissimus In christo pa
 ter z dominus
 noster dñs Sixtus diuina pudentia papa
 iij. p uide attendens q sepi⁹ ea que a Ro
 mano pontifice z sede aplice ex iustis z rati
 onabilibus causis emanant p petentiū im
 portunitates trahuntur in abusum. Quis
 em pensiones annue que nōnūq; p Roma
 nos pontifices p pacificatione ecclesiarū cathedraliū/ etiā me
 tropolitanarū/ ac monasteriorū/ dignitatū/ personatuū/ admini
 strationū/ z officiorū/ ac canonicatuū z p bendarū/ aliorūq; be
 neficiorū ecclesiasticorū/ seculariū z regulariū/ p sustentatione
 ecclesiarū z monasteriorū/ regiminibus/ eorūq; z nōnullozū
 beneficiorū cōmendis/ sibi factis/ cedentium/ aliaq; beneficia

indies resignantiū/ad illorū vitam sup ecclesiarū monasterio-
 rū/z aliorum beneficiorū eorundē/fructus seruari cōstitui z as-
 signari solent/p cedentiū obitus extinguantur/ aut ecclesijs et
 monasterijs p̄sidentū illaqz et alia beneficia huiusmodi obtinēti
 a penssonis eorundē solutionibus eo ipso immunes existant.
Nonnulli tamē ambiciosi nescientes abstinere a vetitis/ ad im-
 portunā eorū/z principum instantiā/ etiā sub motu ppriū et
 certe scientie colore nōnullas ex eisdem penssonibus sic extor-
 tis z suppressis in totū vel aliqua eorū parte per sue sanctitatis
 litteras suscitare/z sibi illas ad eorū vitam etiā de nouo reser-
 uari/ illasqz in eorum psonas etiā cū derogatione expressa eius-
 dem sanctissimi domini nostri pape cōstitutionis/ quia caueſ
 expresse q littere sup huiusmodi penssonibus nullatenus expe-
 diantur/ nisi illius qui penssonē huiusmodi soluere tenetur/ ex-
 pressius accederet assensus transferre pcurauerit/z in dies pro-
 curant in magnū ecclesiarū monasteriorū z aliorum beneficio-
 rum/ nec nō monasterijs z ecclesijs p̄sidentū illasqz z alia bene-
 ficia huiusmodi obtinētes p̄iudiciū z iacturā/ cupiēti in pre-
 missis oportune p̄uidere/z ab ecclesijs/ monasterijs/ z bñficijs
 hmoi/ illorūqz psonis omnē a^m ferre grauitudinē/ hac irrefraga-
 bili cōstitutione/ ex certa eiusdem sanctissimi scientia omnes z
 singulas penssones/ etiā motu pprio/z ex certa illius simili sci-
 entia post earū extinctionē/ expirationē/z suppressionē/ etiam
 cum derogatione prioris p̄stitutionis antedictę/ vel alias quo-
 modolibet hactenus suscitatas/z renouatas/ac in posterū sus-
 citandas z renouandas quibuscūqz personis cuiuscūqz stat^u/
 gradus/ordinis/dignitatis/z conditionis existant reseruatas
 hactenus z in posterū reseruandas/ac litteras apostolicas sin-
 gulosqz p̄cessus exinde habitas z habendas z inde secuta que-
 cunqz z secutura preter sue sanctitatis intentionē emanasse/ z
 in posterum emanare/ac irrita z in ania nulliusqz roboris vel
 momenti fuisse z esse/ illorūqz omnium z singulorum tenores/se-
 ries/z effectus p̄ sufficienter expressis habens/z p nullis/cas-
 sis/irritis/z infectis haberi debere/ ecclesiasqz/ monasteria/ et
 alia beneficia huiusmodi obtinēti ad earundē sic suscitatarum

297.
z renouatarū penssonū/etiam in toto vel in qualibet earū par
te solutionē minime obligari vel teneri/aut etiam ad litterarū
pcessum huiusmodi pretextu a quoq̄ cōpelli possint/nec etiā
illis sententijs/censuris/z penis in litteris z pcessibus huius
modi cōtentis z insertis vel illarum aliqua ppterea ligari/ac
quicquid hactenus contra p̄sentis constitutionis tenorem eti
am motu z scientia predictis attemptatū forsan hactenus z in
posterum cōtigerit attemptari/etiā cum totali expressione hu
iusmodi constitutionis irritum z inane motu z scientia simili
bus z auctoritate predicta decreuit et declarauit. Placet mo
tu proprio. Et ita mandamus publicetur z describetur in can
cellaria.

Lecta z publicata fuit supradicta regula in cancellaria apo
stolica die videlicet. xvj. mensis Decēbris. Anno domini Mil
lesimo quadringentesimo septuagesimoquinto. Pōtificatus
sanctissimi dñi nostri dñi Sixti diuina prouidentia pape. iij.
Anno quinto. **S.** de puteo.

Eiusdem. Confirmatio amplissima priui
legiozum ordinis.

Artus **E**ps seruus seruoꝝ dei. Ad
futurā rei memoriā. Proui
sionis nostre debet puenire subsidio vt suū
ius cuiuslibet cōseruetur. Hinc est qđ nos te
norē quarundā litterarū felicis recordatio
nis Pij pape. ij. p̄decessoris nostri in regi
gistro ipsius p̄decessoris repertum/ pro co
qđ sicut exhibita nobis nuper p parte dile
ctoꝝ filioꝝ **A**stercien̄ **B**abiloneñ dioc̄/z alioꝝ abbatū/necnō
dilectarū in christo filiarū abbatissarū eiusdem ordinis mona
sterioꝝ z conuentuū eorū dē petitiō cōtinebat/ ipsi h̄mōi teno
re ex certis causis se asserūt indigere/de registro ipso de verbo
ad verbum transcribi/z ad ipsoꝝ abbatum abbatissarum/ et

cōuentuū supplicantiū instantiā p̄sentibus annotari fecimus/
 qui talis est **P**ius Episcopus seruus seruoꝝ dei. Ad fu-
 turā rei memoria. Et si quibuscumq; p̄sonis ecclesiasticis ac reli-
 giosis p̄sertim illis qui mundi cōtempnētes illecebras in humi-
 litatis habitu regi cunctoꝝ p̄ncipū in abstinentia ⁊ diuinis
 officijs suas animas deuouerūt/ex paterne pietatis officio te-
 neamur assistere/p̄fessores tñ Cisterciēsi ordinis vtriusq; sex^o
 eo feruentiori caritate cōplectimur/quo ip̄m ordinē in dei ec-
 clesia conspicuū ⁊ insignē vberiori dilectione p̄sequimur/vn-
 de si quādo priuilegia/gratie/ ⁊ indulta p̄ exaltatione ⁊ incre-
 mento eiusdē ordinis ac pace ⁊ trāquillitate in eo virtutū dño
 militantiū p̄ Romanos pontifices p̄decessores nostros aut im-
 peratores ⁊ reges cōcessa ⁊ indulta cōperimus/vt perpetuā fir-
 mitatē obtineāt ea merent̄ apl̄ici roboris clipeo cōmuniri. Sa-
 ne petitio dilectoꝝ filioꝝ abbatis Cisterciēsi monasterij Ca-
 biloneñ dioc̄/eiusq; coabbatū/abbatissarū ⁊ conuentuū ordi-
 nis eiusdē nobis nuper exhibita cōtinebat/qđ olim nōnulla p̄-
 uilegia/imunitates/exemptiones/libertates/gratie/cōserua-
 torie/ ⁊ indulta p̄ felicitis recordationis Innocentiū. iiii. Alexan-
 drū. iiii. Urbanū. iiii. Gregoriū. viii. Honorū. iij. Clementem
 v. ⁊ q̄plures alios Romanū p̄tiffices p̄decessores nostros/seu
 p̄ Romanū pontificibus in eoz obedientijs habitos/ ac etiam
 p̄ recolende memorie p̄latos/pontifices/imperatores/ ac Ro-
 manū ⁊ alios reges/p̄ augmento diuini cult^u ⁊ saluberrimo sta-
 tu ⁊ incremento ordinis p̄libati concessa fuerūt pariter ⁊ idul-
 ta. Verū sicut eadē petitio subiungebat cū cōtingat interdum
 dicti ordinis p̄fessores cōtra h̄mōi priuilegia ⁊ indulta per lo-
 corū ordinarios ac prelatos ⁊ alios qui nomē dñi inuanū reci-
 pere nō formidant indebite molestari/p̄ parte dictoꝝ abba-
 tis Cisterciū/coabbatū eius/abbatissarū/ ⁊ conuentuū ordinis
 p̄libati nobis fuit humiliter supplicatū/vt h̄mōi priuilegijs/grā-
 tijs/ ⁊ indultis/ac litteris p̄decessoꝝ/prelatoꝝ/pontificū/im-
 peratoꝝ/ ⁊ regum prefatoꝝ/robur apl̄ice cōfirmationis adij-
 cere/ ⁊ alias ad eoz p̄petuū robur obtinendū/partes apl̄ice p̄-
 uisionis interponere de benignitate apl̄ica dignaremur. Nos

igitur eorundē predecessōrū vestigijs inherētes/ac cupientes
 tranquillitati ⁊ paci abbatū/abbatissarū/ ⁊ cōuentuū/ ac pro
 fessorū hmoi quantū cū deo possumus puidere/hmoi supplica
 tionibus inclinati/priuilegia/imunitates/libertates/exempti
 ones/cōseruatorias/gratias/ ⁊ indulta p quoscūq; Romān pō
 tifices pdecessores nostros/seu p Romān pōtificibus in eorū
 obedientijs habitos/abbatib⁹ dicti monasterij Cistercij/eius
 coabbatib⁹/abbatissis/ ⁊ cōuentibus ordinis eiusdē p iunctim
 vel diuisim vt p̄fertur cōcessis ⁊ cōcessa/necnō p̄latorū/pontifi
 cū/imperatorū/regum/ac dominoꝝ temporalū/ litteras hu
 iusmodi/ ⁊ oia ⁊ singula in eis cōtenta put rite ⁊ iuste ac ratio
 nabiliter p̄cesserunt/ ⁊ p̄fato ordini fuerunt seruata/ quoz om
 niū ⁊ singulorū tenores de verbo ad verbū p̄sentibus haberi
 volumus p sufficiēter exp̄ssis exnunc imperpetuū auctoritate
 aplica tenore p̄sentiu approbamus/ac etiā cōfirmamus/ ⁊ p̄sen
 tis scripti patrociniō cōmunimus. **U**niuersos ⁊ singulos eccle
 sie p̄latos/patriarchas/primates/archiepos/ ep̄os/ abbates/
 priores/decanos/archidiaconos/p̄positos/archip̄sbyteros/of
 ficiales/ ⁊ alios in dignitate cōstitutos/necnō principes christi
 anos quacūq; dignitate fulgētes ⁊ eorū officarios/Ciuitatū
 quoz villarū seu cōmunitatū rectores et maiores/rogantes/
 monētes ⁊ hortātes attēte/eisq; p aplica scripta in virtute san
 cte obediētie ⁊ sub excoicationis pena districte p̄cipiendo mā
 dantes quatenus p̄dictos abbates/abbatissas/cōuentus/ ⁊ p
 sonas ordinis p̄nominati p̄tactis priuilegijs/imunitatib⁹/ex
 emptionibus/libertatibus/gratijs/cōseruatorijs ⁊ indultis/
 put vsi sunt gaudere pmittāt pacifice ⁊ quiete. **C**ōtradictores
 p censurā ecclesiasticā ⁊ alia iuris remedia appellatione postpo
 sita cōpescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachiū
 secularis decernētes ea fore vbicunq; ⁊ quādocūq; exhibita fu
 erint vel ostensa in iudicio ⁊ extra imp̄petuū obseruāda/ ac ex
 nunc irritū ⁊ inane quicqd̄ imp̄posterū contra approbationē/cō
 firmationē/cōmunitationē/ ⁊ decretum nostra huiusmodi a quo
 q; quauis auctoritate scienter vel ignoranter p̄gerit quolibet
 attemptari. **N**ulli ergo oino hominū licet hanc paginā nostre

280
approbationis/cōfirmationis/cōmunitiōis/rogationis/moni-
tiōis/hortationis/mādati/z cōstitutiōis infringere/ vel ei au-
su temerario cōtraire. Si quis aut̄ hoc attemptare p̄sumperit
indignationē omnipotētis dei z beatorū Petri z Pauli ap̄lo-
rum eius se nouerit incurfurū. Datum Mantue. Anno incar-
nationis dñice M. cccc. lix. Idie Moñ Augusti. Pontifica-
tus nostri Anno primo. **C**eterū vt earundē litterarū tenor
p̄dictus sic insertus omnimodā rei facti certitudinē faciat apo-
stolica auctoritate decernimus vt illud ūdem robur eandemq̄
vim z eundē vigorem dictus tenor per omnia habeat que ha-
berent originales littere supradicte/z etiam proorsus eidem te-
nori fides adhibeatur quancūq̄ z vbicūq̄ siue in iudicio si-
ue alibi ybi fuerit exhibitus vel ostensus/z eidem firmiter ste-
tur in omnibus sicut eisdem originalibus litteris staretur si fo-
rent exhibite vel ostense. Per hoc aut̄ nullū ius cuiq̄ de nouo
acquiri volumus/sed antiquū tantūmodo cōseruari. Nulli er-
go oīno hominū liceat hanc paginā nostre cōstitutionis z vo-
luntatis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis au-
tem hoc attemptare p̄sumperit/ indignationē omnipotentis
dei z beatorū Petri z Pauli ap̄lorum eius se nouerit incurfu-
rum. Datum Rome apud sanctū Petrum. Anno incarnatio-
nis dominice M. cccc. lxxv. Moñ Martij. Pontificatus nostri
Anno quinto.

Priuilegi dñi Innocētij pape: viij.

Prima declaratio z cōfirmatio. **A** ab-
bates/monachi/abbatisse/moniales/va-
salli/subditi/seruiētes/ monasteria/ loca/
z mēbra/ ac omnia bona ordinis semp
fuerūt sub summi pōtificis z sedis aplice
protectione/ z ei immediate subiūctur.